

SIIPIRIKKO 1/91

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Julkaisija: Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Puheenjohtaja: Juha Miettinen Patotie 5 D 4 80160 Joensuu
puh 821133

Varapuheenjohtaja: Jouko Tiussa Ensonkatu 8 80200 Joensuu
puh 35849

Sihteeri: Päivi Kiiskinen Vaskisepäntie 4 81100 Kontiolahti

Rahastonhoitaja: Olli Virmajoki 82180 Huhtilampi puh koti 79418
työ 201337

Muut hallituksen jäsenet: Hannu Huuskonen Räsäläntie 7 81100
Kontiolahti, Kimmo Koskela Iiksenvaara 80260 Joensuu puh 33397,
Jukka Matero Kaislakatu 10 B 15 80130 Joensuu

Lehden toimituskunta: Harri Kontkanen 81235 Lehtoi puh 79865 (vastaava
toimittaja), Juhani Hyttinen Sorvarinkatu 6 80160 Joensuu puh 821482

Tilausasiat: Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Jaetaan jäsenille
jäsenmaksua vastaan. Jäsenmaksun suuruus v. 1991 on 50 mk (opis-
kelijat, alle 25 v. 35 mk, perhejäsenmaksu 10 mk). Siipirikon ti-
lausmaksu v. 1991 50 mk. Irtonumerot vuosikertaan 1981 asti 4 mk
(juhlanumero 15 mk), vuosikerrat 1982- 5 mk + postituskulut.
Yhdistyksen tili SYP Joensuu 201620 - 337216/Pohjois-Karjalan
Lintutieteellinen Yhdistys r.y./PL 119 80101 Joensuu.

Kansi Mustapäähaikara (Ardea melanocephala) Keniassa (Valokuvannut
Pertti Mähönen)

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
Kevätmuutto 1990 Pohjois-Karjalassa: Harri Kontkanen ja Jouni Pursiainen	3
Mennään Keniaan: Harri Kontkanen	12
Pohjois-Karjalan Lintutieteellisen Yhdistyksen toimintakertomus vuodelta 1990	29
Ilmoituksia	33
Vol. 17 1990	36

★ = Valtakunnallisen (Suomen lintutieteellisen yhdistyksen) rari-
teettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.

☆ = Alueellisen rariteettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.

KEVÄTMUUTTO 1990 POHJOIS-KARJALASSA

Muuttokatsauksen kasanneiden henkilöiden nimikirjo: päämuuton, pedot, isot linnut ja arktikan käsitteli Harri Kontkanen, sekä kevään vaelluslinnut kokosi Jouni Pursiainen. Juuan lintuharrastajien havainnot kokosi Hannu Lehtoranta, Lieksan havainnot ilmoitti Esko Lappi sekä Etelä-Karjalan miekkosten havainnot kokosi Jari Kontiokorpi, kiitokset heille sekä kaikille oman lomakkeen posttiin viskanneille.

Havainnoijat: Juuan lintuharrastajat: Hannu Lehtoranta = HL, Aila Lehtoranta, Jouni Lehtoranta, Jukka Lehtoranta, Jari ja Henna Halonen, Lieksa: Esko Lappi = EL, Antti Hämäläinen, Sami Korhonen = SK, Keijo Nuutinen = KN, Marko Ojala = MO, Matti Riikonen ja Erwin Tuppurainen, Etelä-Karjala: Jari Kontiokorpi = JK, Pertti Hotta = PHo, Esko Veijalainen = EV, Pertti Martiskainen = PM, Kari Oksanen = KO ja Maarit Rahkonen = MR. - Markku Halonen = MH, Veli Hassinen, Ipo Hjerpe = IH, Suvi Hämäläinen = SH, Tuomas Immonen = TI, Lauri Karttunen = LK, Hannu Kivivuori = HKi, Harri Kontkanen = HK, Kimmo Martiskainen = KM Jukka Matero = JMa, Juha Miettinen = JM, Pertti Mähönen, Petri Palviainen = PP, Ari Parviainen = AP, Heikki Pesonen, Hannu ja Matti Piironen = H&MP, Kauko Rouhiainen = KR, Jarno Sormunen, Risto Sulkava, Juha Valonen = JV, Antti Vänskä = AV ja Pentti Zetterberg = PZ.

Lyhenteet: m = muuttava, esim 456/9a m = 456 muuttavaa yhdeksässä parvessa, p = paikallinen, ä = ääntelevä, 2/1 = 2 koirasta ja 1 naaras

Kevään säätila (keskiarvot) LIEKSA, Lampela

	Lämpötila		Sademäärä	
	1990	1931-60	1990	1931-60
maaliskuu	-2,8	-6,9	46	23
huhtikuu	+3,5	+0,6	42	33
toukokuu	+7,4	+7,1	11	42
kesäkuu	+12,2	+13,3	41	67

Fenologisesti aikaiset havainnot:

Alleiviivaus = sivuvaava saapumisennätys

Kuikka	23.4.	2p	Out Sysmäjärvi	(AV)
"	23.4.	1p	Kit Kiteenjärvi	(MH)
<u>Silkkiuikku</u>	13.4.	2p	Lie Lieksanjokisuu	(KN)
Haapana	11.4.	1/1p	Out Sysmäjärvi	(AV)
"	11.4.	2p	Lip Heponiemi	(LK)
Tavi	3.4.	1p	Lie Kylänlahti	(SK)
Tukkasotka	11.4.	1p	Joe Höyt.kanava	(PZ)
Punasotka	10.4.	1/ p	Out Sysmäjärvi	(AV)
Alli	23.4.	1/1p	Joe Linnunlahti	(HK)
Mustalintu	16.4.	2m	Vär Sääperi	(HKi)

Uivelo	13.4.	1p	Lip Heponiemi	(LK)
Isokoskelo	11.3.	1p	Eno Uimaharju	(MO)
Tuulihaukka	18.3.	1	Kes	(KM)
"	19.3.	1m/p	Kon Selkie	(HK)
Kurki	3.4.	3 N	Out Sysmäjärvi	(AV)
Luhtahuitti	28.4.	5 ä	Out Laikanlahti	(AV)
Nokikana	17.3.	1p	Juu Timonvaara	(HL)
"	29.3.	2p	Out Sysmäjärvi	(AV)
Valkoviklo	16.4.	1m	Vär Sääperi	(HK,AP,MH)
"	17.4.	3p	Out Sysmäjärvi	(AV)
Liro	23.4.	4p	Out Sysmäjärvi	(AV)
"	23.4.	2m	Kon Jakokoski	(M&HP)
Punajalkaviklo	17.4.	1	Vär Sääperi	(HKi)
Rantasipi	22.4.	1p	Juu Kannas	(HL)
Pikkulokki	23.4.	10p	Out Sysmäjärvi	(AV)
Harmaalokki	n.25.2.	1	Kes	(?)
Sepelkyyhky	22.3.	4	Out Alavi	(AV)
Sarvipöllö	21.2.	1p	Rää Haapasalmi	(M.Makkonen)
Peukaloinen	2.4.	1p	Lip Piitsammonniemi	(KR)
Pensastasku	21.4.	1p	Juu Kannas	(HL)
Keltavästäräkki	24.4.	4m	Vär Hopeakallio	(PZ)
"	25.4.	1m	Kon Kk	(M&HP)
Hemppo	11.3.	1p	Joe	(?)

Päämuutto keväällä 1990

Helmikuun lopulla koettiin todellinen lämpöaalto, jonka myötä lämpötilat kipusivat jopa yli +7°C ja vettä tuli kuin Esterin saavista kaatamalla. Lämmin keli siivitti tien ensimmäisille muuttolinuulle. Hieman yllättäin sarvipöllö töräytti ensimmäisenä 21.2. Rää Haapasalmelle (M.Makkonen). Myös eka harmaalokki ehti Pohjois-Karjalan rajojen sisäpuolelle helmikuun lopussa. **Laulujoutsenia** havaittiin helmikuussa jo usealla taholla.

Myös maaliskuu oli epätavallisen lämmin. Puolessa välissä kuuta alkoi kevään toinen "helleaalto", jonka aikana lämpötila oli ylimmillään +12°C. Kun hanget korkeat nietokset tippuivat maan tasalle alkoi lintujen vyöry. 20.3. Out Alavin pelloilla tepsutteli jo 50 työttöhyppää (AV). 21.3. Pyh Mulon pelloilla palloili 21 kottaraista ja 15 kiurua (HK). 25.3. Vär Sääperillä pyöri 150p kiurua ja myös 150p kottaraista (HKi). 24.3. kävivät HK,AP ja Kari Kärkkäinen tutustumassa Enon sulapaikkojen vesilintutarjontaan seuraavin tuloksin: Ahvenisella 50p harmaalokkia ja Uimaharjussa samaisia kajottajia 250p, lisäksi sulissa uiskenteli joitakin telkkiä, isokoskeloja ja sinisorsia.

Pulmuset lähes loistivat poissaolollaan, tosin muutamia suurempia parvia nähtiin. 24.3. Kon Selkiellä aamutuimaan 220/3a m (HK) ja 26.3. 200p Out Alavilla (AV), sekä 22.3. 200p Vär Sääperillä (HKi) jäivät kevään lähes ainoiksi **pulmushaviksi**. Maaliskuun kääntymässä huhtikuuksi oli saapuneeksi kirjattu jo 19 muuttolintulajia. Huhtikuun viileän alun aikana muutto ei juuri edistynyt, mutta ennen puolikuuta lämpeni jälleen merkittävästi ja alkoi tapahtua.

7.4. oli Vär Niiralaan kertynyt mukava **sepelkyyhkyjen** potti, jossa palloili 400p lintua (HKi). 13.4. Lie Lamminkylässä pönötti 100p työttöhyppää (KN). Samana päivänä Lip Heponiemen sulaan oli ahtautunut 230 sinisorsaa ja 80 telkkää (LK). AV retkeili ahkeraan Out Sysmäjärven maisemissa nähden 14.4. 30p nokikanaa, 190p sinisorsaa ja 32m rautiaista. 16.4. Sysmäjärvellä pulikoi 40p punasotkaa, 60p haapanaa, 100p tavia ja 20p jouhisorsaa. 18.4. tilanne oli petraantunut seuraavasti: 80p telkkää, 170p haapanaa, 150p tavia ja 50p jouhisorsaa (AV).

Aikaisimmat havaintopäivämäärät lajeittain:

Kuikka	23.4.	Taivaanvuohi	11.4.	Satakieli	16.5.
Kaakkuri	15.5.	Jänkäkurrppa	28.4.	Sinirinta	15.5.
Silkkiuikku	13.4.	Lehtokurrppa	16.4.	Punarinta	5.4.
Härkälintu	24.4.	Isokuovi	12.4.	Pensassirkkal.	23.5.
Mustakurkku-u.	20.4.	Pikkukuovi	22.4.	Viitasirkkal.	?
Heinäisorsa	18.3.	Punakuiiri	8.5.	Luhtakerttunen	4.6.
Tavi	11.4.	Metsäviklo	13.4.	Viitakerттunen	26.5.
Heinätaavi	20.4.	Liro	23.4.	Ruokokerttunen	14.5.
Jouhisorsa	11.4.	Rantasipi	22.4.	Rytikerттunen	?
Haapana	11.4.	Punajalkaviklo	17.4.	Mustapäkerттtu	30.5.
Lapasorsa	16.4.	Valkoviklo	16.4.	Lehtokerttu	16.5.
Lapasotka	28.4.	Mustaviklo	29.4.	Pensaskerttu	15.5.
Tukkasotka	11.4.	Pikkusirri	-	Hernekerttu	13.5.
Punasotka	10.4.	Lapinsirri	16.5.	Pajulintu	23.4.
Telkkä	20.3.	Suosirri	17.5.	Tiltalti	20.4.
Alli	23.4.	Jänkäsirriäinen	-	Sirittäjä	13.5.
Pilkksiipi	27.4.	Suokukko	28.4.	Lapinuunilintu	-
Mustalintu	16.4.	Vesipääsky	19.5.	Idänuunilintu	31.5.
Tukkakoskelo	26.4.	Merikihu	-	Harmaasieppo	14.5.
Isokoskelo	11.3.	Selkälokki	14.4.	Kirjosieppo	3.5.
Uivelo	13.4.	Harmaalokki	n.25.2.	Rautiainen	11.4.
Metsähänhi	7.4.	Kalalokki	13.4.	Metsäkirvinen	22.4.
Tundrahanhi	13.4.	Pikkulokki	23.4.	Niittykirvinen	10.4.
Laulujoutsen	24.2.	Naurulokki	11.4.	Lapinkirvinen	13.5.
Pikkujoutsen	22.4.	Kalatiira	13.5.	Västäräkki	10.4.
Hiirihaukka	23.3.	Sepelkyyhky	22.3.	Keltavästäräkki	24.4.
Piekana	1.4.	Sarvipöllö	21.2.	Lapinharakka	11.4.
Varpushaukka	6.4.	Suopöllö	25.4.	Pikkulepink.	23.5.
Kanahaukka	?	Kehräjä	?	Kottarainen	18.3.
Mehiläishaukka	15.5.	Käki	12.5.	Hemppo	11.3.
Ruskosuohaukka	14.4.	Tervapääsky	18.5.	Punavarpunen	21.5.
Sinisuohaukka	10.4.	Käenpiika	30.4.	Pohjansirkku	19.4.
Kalasaäski	21.4.	Kiuru	19.3.	Peltosirkku	6.5.
Nuolihaukka	6.5.	Haarapääsky	24.4.	Pajusirkku	11.4.
Tuulihaukka	18.3.	Räystäspääsky	29.4.	Kultasirkku	2.6.
Ampuhaukka	28.3.	Törmäpääsky	6.5.	Lapinsirkku	12.4.
Kurki	3.4.	Kuhankeittäjä	25.5.	Pulmunen	11.3.
Luhtahuitti	28.4.	Mustavaris	11.3.	Vihervarpunen	16.3.
Liejukana	?	Peukaloinen	2.4.	Kultarinta	2.6.
Luhtakana	18.5.	Peippo	23.3.		
Ruisräökkä	24.5.	Järripeippo	7.4.		
Nokikana	17.3.	Kulorastas	14.4.		
Meriharakka	10.5.	Räkättirastas	18.3.		
Töyttöhyppää	18.3.	Laulurastas	13.4.		
Tylli	11.5.	Punakylkir.	12.4.		
Pikkutylli	17.4.	Mustarastas	11.3.		
Tundrakurmitsa	17.5.	Kivitasku	19.4.		
Kapustarinta	13.4.	Pensastasku	21.4.		

14.4. Vär Sääperin järven jäällä pesimäbiotooppiin tutustui 500 **naurulokkia** ja rantapelloilta sulaa maata etsiskeli 25 **taivaanvuotta** (HK,MH,AP). 16.4. laskeskelivat MH, HK ja AP Kiteen Päätyenlahden, Kiteenjärven hapetussulan, Hyypiin ja Kiteenlahden sulavesipaikoista yhteensä 380 **sinisorsaa**, 24 **haapanaa**, 40 **tavia**, 20 **jouhisorsaa**, 10 **tukkasotkaa**, 15 **punasotkaa**, 6/5 **uiveloja** ja 80 **telkkää**.

19.4. Joe Repokallion kaatopaikan ruokalistaan oli tutustumassa 1000p **naurulokkia**, 20 **selkälokkia** ja 200p **harmaalokkia** (HK). 19.4. Lip Heponiemessä uiskenteli 120 **tavia**, 40 **jouhisorsaa** ja 50 **haapanaa** (LK). 22.4. **uivelot** miehittivät Out Sysmäjärven 14 yksilön voilla (AV). 24.4. AV ynnäsi Out Sysmäjärveltä 80p **silkkikuikkaa**, samoihin aikoihin Joe Linnunlahdelta saatiin summaksi 115p **silkkikuikkaa** (HK). Huhtikuun lopulla sulat laajenivat nopeasti ja Pyhäselkään vapautui viimevuotiseen ennätystahtiin jo huhtikuun puolella. Kun kaikki järvet olivat sulina, ei massiivisia lintukertymiä päässyt syntymään.

1.5. Lip Riihilammella oli 100p **isokoskelon** ryhmä (LK, KR). 5.5. oli Out Sysmäjärvellä **tukkasotkien** määrä huipussaan, kun 225 räpyläniekkaa tutustui pohjamutiin (AV). 5.5. Lip Heponiemessä puolestaan pulskutteli 80 **tukkasotkaa** (LK, KR). 9.5. oli AV jälleen laskeskelemassa tipuja Out Sysmäjärvellä, merkiten muistiin 10p **heinätavia**. Toukokuun edetessä kahlaajat lisäsivät selvästi osuuttaan lintutantereilla.

Mainiolla Out Sysmäjärvellä hiippaili 9.5. 15 **valkovikloja** ja peräti 350 **liroa** (AV). 14.5. Sysmällä oli pohjolan pitkäpartoja eli **suokukkoja** 70 yksilöä (AV). 11.5. Vär Sääperillä 150p **suokukkoa** (HKi), sekä 12.5. Lip Heponiemessä turnajaisissa oli 120 **suokukkoa** (LK). 13.5. pyöri Vär Sääperillä 300 **kapustarintaa** ja Niiralassa 550 saman lajin edustajaa (HK, PP, AP). Edelliset säillit totesivat Pyh Mulossa vielä 1300p **kapustarintaa**, joten kyseinen päivä lienee ollut kapustojen päämuuttopäivä.

13.5. Kes Rastissa napittaneet JK, PHo ja EV huomasivat 18 parven muuttavia **härkälintuja**. 21.5. Out Sysmäjärven ilmatilaan oli hyönteispyyntiin kokoontunut mukavat 350 **pikkulokkia** (AV). 19.5. Lie Pokronlammella 300 **räystäspääskyä** metsästi höntiäisiä (KN). 24.5. seurattiin jälleen Out Sysmäjärvellä hyttysten joukkoteurastusta, kun 50 **tervapääskyä** oli kerääntynyt aterialle (AV).

PEDOT KEVÄÄLLÄ 1990

Pedot lipsuivat keväällä kauniin sään vallitessa melko huomaamattomasti ja vain muutama pienempi huippu koettiin. 13.4. AV lasketteli 5m **piekanaa** ja 6m **varpushaukkaa** Out Sysmäjärvellä. Seuraavana päivänä samainen kiikaroija huomasi 2m **piekanaa** ja 11m **Buteo sp:tä**, sekä 2m **varpushaukkaa** ja 1m **sinisuohaukan** samalla järvellä. 14.4. viuhtoi Kes Leveäkivessä 10 **varpushaukkaa** pesämetsikköjä kohti (TI, KM).

18.4. Kes Kk:ssa muutteli sitten 32 **piekanaa**, 3 **hiirihaukkaa**, 2 **Buteo sp:tä** ja 4 **varpushaukkaa** (TI, KM). 19.4. mennään taas Out Vuonokseen, jossa 13 **piekanaa** paineli jänghälle joeghaamaan (AV). 20.4. töllisteli MH klo 16.30-17.20 Pyh Mulossa havaiten 46m **piekanaa**, 4m **hiirihaukkaa** ja 15m **Buteo sp:tä**. 20.4. muutti myös Kes Leveäkivessä yhteensä 19 **piekanaa** (TI, KM).

21.4. Kes Leveäkivessä **piekanoita** summattiin 16m, **hiirihaukkoja** 10m, **Buteo sp:tä** 8m ja **varpushaukkoja** 5m (TI, KM). Samana venttiaamuna pönötti HK klo 8.45-12.45 Pyh Mulon tekomaakukkulalla havaiten 52m **piekanaa**, 28m **hiirihaukkaa**, 20m **Buteo sp:tä**, 6m **varpushaukkaa**, 2m **sinisuohaukkaa** ja 1m **kalasääsken**. Tämän aamuhetken jälkeen kevään petomuutot edustivat lähinnä muutaman yksilön muuttoryntäyksiä.

22.4. Vär Sääperillä revittiin vielä 5m **varpushaukkaa** (MH, HK) ja Kes Leveäkivessä 3m

kalasääskeä (TI,KM). 23.4. Out Sysmäjärvellä saalisteli 6p ruskosuohaukkaa (AV). Falcoista ja mehiläishaukoista tehtiin havaintoja lähes poikkeuksetta vain yhdestä tai kahdesta yksilöstä kerrallaan...että silleen.

ISOT LINNUT KEVÄÄLLÄ 1990

KURJET

Jälleen vaisua kerrottavaa. Kes Leveäkivessä harrastettiin aktiivista stajia ja sieltä onkin kattavin havaintosarja kurkien muutosta: 17.4. 4m, 18.4. 9m, 20.4. 28m, 21.4. 71m ja 22.4. 41m (TI,KM). Myös muualla havaittiin samoihin aikoihin pientä liikehdintää seuraavasti: 21.4. ET nappasi Lie Keskustassa 10m riukukoipea. Samana päivänä myös Lip Riihilahdessa irtosi 16m kurkea (P.Kuokkanen), kuin myös Pyh Mulossa, jossa 28/8a m kurkea kirjaantui havaintovihkon sivuille (HK). 22.4. 23m Kon Jakokoskella (M&HP), sekä Vär Sääperillä 30m (MH,HK). 26.4. PZ havaitsi 18/4a kurjen pienimuotoista liikehdintää Vär Hopeakalliossa. 2.6. Vär Sääperille oli kertynyt pesimättömiä kurkia 67 yksilön parvi kesän viettoon (HKi).

HANHET

METSÄHANHI: Ekat metsähanhet tepsuttelivat Juu Juuanjärvellä 7.4. 10 yksilön voimalla (Vaarojen Sanomat). 13.4. Vär Sääperillä muutti 12 ja laidunsi 16 metsäläistä (PZ). Out Sysmäjärven havaintosarja alkaa 12.4. 1 paikallisesta ja jatkuu 15.4. 13p/m, 18.4. 43p, 22.4. 65p/m ja 23.4. 20m metsähanhea ja 15m Anser sp:tä (AV).

16.4. Vär Sääperillä oli 23p ja muutti 27 metsähanhea (HK ym). 19.4. Lip Riihilahdessa oleili 41p (LK), 21.4. 28p (LK,KR) ja 22.4. taas 42p metsähanhea (KR). Kes Leveäkivessä nähtiin 21.4. 17m ja 22.4. 34m fabaa (TI,KM). 22.4. Vär Sääperillä heput MH ja HK tihrustelivat 22/4a m metsähanhea ja 77/6a m Anser sp:tä. 23.4. Lie Vieikissä oli 30p metsäankkaa (KN).

6.5. Vär Sääperillä koettiin arktisten metsähanhien kevään ainoa merkittävämpi muuttopäivä. Klo 7.55-14.00 välisenä aikana 137/6a metsähanhea ja 330/16a Anser sp:tä suuntasivat auroissa kohti koilista (MH,HK). 8.5. AV nappasi iltamassa 29 E matkalla olutta metsähanhea kiikareidensa näkökentästä Out Vuonoksessa.

TUNDRAHANHI: Jo 12.-13.4. Vär Sääperillä tepsutteli 4p "valko-otsaa" (PZ,HKi). 16.4. muutti Vär Sääperillä 1 yksilö (HK ym). 5.5. jälleen Vär Sääperillä oli 2 ad ja 4 juv tundrahanhea paikallisena (HKi). 10.5.-16.5. oli Out Sysmäjärvellä 3 tundraa parkissa (AV). 12.5. Vär Sääperillä jälleen ja tuloksena 2 ad p "laikkuvatsaa" (MH). 19.5. muutti Joe Höytiäisen kanavalla 1 ad tundra (ralliporukat ym) ja Kit Kiteenlahdessa oleili 1 kv tundrahanhi (HK,AP,EV).

SEPELHANHI: Niukkaa muta vähäistä oli seplujen esiintyminen tänä keväänä, joten kaikki havainnot: 21.5. 8p Joe Höytiäisen kanavalla (PZ). 24.5. 1p Kes Rastissa (JK,EV). 25.5. muutti Joe Höytiäisen kanavalla 87/2a seplua (HK,KR,JM + tiput). 4.6. 1p Lip Nivassa (LK,KR,SH) ja vielä 12.6. 2p Joe Höytiäisen kanavan "kahlaajalietteellä" (HK).

VALKOPOSKIHANHI: 14.5. aamulla Rää Sampaanniemessä värjötellyt MH huomasi muutolla 135/2a valkoposkea ja 136/3a hanhi sp:tä. 21.5. Lie Kaupunginniemessä puolestaan 150m valkoposkihanhea (KN). Ja pientä menoa 22.5. Kes Rastissa 89/3a m valkoposken ja 12 m hanhi sp:n muodossa (JK).

JOUTSENEN

LAULUJOUTSEN: 16.4. Toh Peijonniemenlahdella kellui 15p joutsenta (PZ) ja samana päivänä Juu Vaikkolammella 36p (HL,Martti Makkonen). Out Sysmäjärven sarja voidaan kirjata seuraavasti: 20.3.-14.4. 3-10 p+m, 16.4. 30p, 22.4. 58p, 28.4. 35p ja 24.-29.5. 24p (AV).

20.4. Joe Keskustassa 16m (TI). 22.4. koettiin joutsenten muuton huippu samana päivänä kuin edellisenä vuonna ja samassa paikassa, elikkäs Vär Sääperillä. Sääperillä muutti 67/8a laulukaista ja 77/6a joutsen sp:tä (MH,HK).

PIKKUJOUTSEN: Joutsenmuuton ohessa 22.4. Vär Sääperillä nähtiin 3m (MH,HK). 30.4. 1 ad p Vär Sääperillä (Kari Varonen). Toh Rantakylässä 1p pikkujoutsen ainakin 4.5.-19.5. (MH ym).

ARKTIKA KEVÄÄLLÄ 1990

GAVIAT

Ensimmäiset 2 kuukaa pönähtivät ennätysaikaisin 23.4. Out Sysmäjärvelle (AV) ja yhden yksilön voimalla Kit Kiteenjärvelle (MH). 28.4. Out Sysmäjärvellä uiskenteli jo 15 kuukaa (AV). 15.5. kellui Kes Rastissa 5 kaakkuria (EV).

19.5. Rää Sampaanniemessä muutti 6 kuukaa ja 10 Gavia sp:tä, sekä 23.5. 2 kuukaa ja 25 Gavia sp:tä (MH). Kes Rastissa tikistettiin 22.5. 3 kuukaa ja 62 Gavia sp:tä (JK), 24.5. puolestaan 26 kuukaa ja 1 Gavia sp (JK,EV).

Toukokuun lopun perinteinen Gaviarynnistys onnistuttiin välttämään puutteellisesta havainnoinnista huolimatta. 28.5. klo 02.00 yöretkiltään palanneet AP ja HK totesivat 15m Gavian parven Kon Selkiellä ennen pehkuihin painumista.

VESILINNUT

ALLI: Ensimmäinen allipariskunta tupsahti aikaisemmin kuin koskaan Joe Linnunlahdelle 23.4. (HK). Järvet loivat jäänsä varhain ja samoin arktika oli hieman normaalia aikaisemmassa tahdissa. 13.5. iltamassa antoivat 1073/3a m allia ja 900/2a m vesilintu sp:tä esimakua kevään "mulli-aatosta" (JK,PHo,EV).

14.5. möllötti MH klo 4.50-8.45 Rää Sampaanniemessä nähden 2000/3a m ja 500p allia. Illalla klo 19.15-21.50 sama poju, sama paikka ja tuloksena 12000/19a m ja 400p allia. 14.5. klo 18.00-21.30 olivat toverit HK,AP ja JV tuijottamassa taivaanrantaa Joe Linnunlahdella. Linnunlahdella allimuutto alkoi klo 19.30 kestäen pari tuntia, jona aikana ehdittiin nähdä 22475m allia ja 2950 vesilintu sp:tä - suurin allipotti oli 9000 lintua.

14.5. olivat PM,KO, ja MR klo 19.00-22.00 Kes Rastissa nähden 3900 allia ja 1800 vesilintu sp:tä. Mainittakoon vielä että 14.5. illalla esim. Vironlahdella muutti jopa 1 vesilintu. 21.5. MH kävi vielä Rää Sampaanniemessä toteamassa 400m ja 110p allia.

LAPASOTKA: Suurimmat parvet: 22.5. Kes Rastissa 10p (JK) ja 23.5. 30p Rää Sampaanniemessä (MH)

MUSTALINTU: Jo 28.4. Joe Linnunlahdella polskutteli 60 mulia (MH). 8.5. Joe Ukonlahden ylitti 130m mustalintua ja jälleen todistajana paikalla pönötti MH. 8.5. myös PZ näki mustalintuja, paikkana Joe Vehkalahti ja määränä 350m. Rää Sampaanniemessä allimuuton ohessa MH huomasi aamulla 60m ja illalla 140/3a m mustalintua. Joe Linnunlahdella samana iltana muutti 642 mustia (HK,AP,JV). 22.5. Kes Rastissa kelluskeli 150p mustalintua (JK).

PILKKASIIPI: 14.5. aamulla Rää Sampaanniemessä muutti 21/6a "luukkusiipeä" (MH). Samana iltana Kes Rastissa 12m (PK,KO,MR), sekä Joe Linnunlahdella 27m (HK,AP,JV). 20.5. Joe Höytiäisen kanavalla oli paikallisena 18 pilkkasiipeä ja 21.5. Lie Pokronlammella muutti 8 lintua (KN).

KAHLAAJAT

MERIHARAKKA: 10.5. 2p Joe Ukonlahti (HK). 13.5. 1 kiertelevä Kes Rastissa ja 15.5. illalla 7 pohjoiseen painelevaa meriharakkaa (JK,PHo,EV). 19.5. 1p Joe Utrassa (MH).

TYLLI: Yksittäisten havaintojen lisäksi 8.6. 8p Vär Sääperillä (MH,HK).

TUNDRAKURMITSA: 21.5. Lie Timitranniemessä muutti 31/3a kurmitsaa (KN). 30.5. laskeutui 5 yksilöä muutolta Joe Höytiäisen kanavalle (MH).

KARIKUKKO: 13.5. 1p Vär Sääperi (HK,AP,PP).

PUNAKUIRI: 8.5. 1p Joe Ukonlahti (HK). 19.5. Lie Pokronlammella Vänskälän pelloilla tepasteli 2p (EL,KN).

PUNAJALKAVIKLO: 25.4. 1p Joe Höytiäisen kanava (PZ). 12.5. 1 kiertelevä Out Sismjärvellä (AV) ja 17.5. 2p Lip Mattisenlahdella (PZ).

MUSTAVIKLO: Out Sismjärven havissarja kuvanee hyvin muuton kulkua ja ajoittumista: 6.5. 1p, 9.5. 17p, 12.5. 22p, 14.5. 42p/m ja 17.5. enää 1p (AV). 12.5. Vär Sääperillä oli 40p mustavikloa (MH).

ISOSIRRI: Ei havaintoja.

PIKKUSIRRI: Ei havaintoja.

LAPINSIRRI: 16.5. 1p läksi muutolle Joe Utrassa (PZ). 19.5. 5m Rää Sampaanniemessä (MH). 21.5. 3p Lie Kaupunginniemessä (KN).

SUOSIRRI: 12.5. 1p oleili Lip Heponiessä (LK). 17.5. Joe Linnunlahdella 50m parvi ilmeisiä suosirrejä (HK). 19.5. havaitsi PZ ym Joensuun ympäristössä yhteensä noin 50m suosirriä. 19.5. Lie Reposuolla 8m (EL). 21.5. Out Sismjärvellä 5p (AV).

KUOVISIRRI: Ei havaintoja.

PULMUSSIRRI: Ei havaintoja.

JÄNKÄSIRRIÄINEN: Ei havaintoja.

VESIPÄÄSKY: 19.5. 1m Joe Höytiäisen kanava (ralliporukat ym) ja samassa paikassa 6m (PZ ym). 21.5. Out Sismjärvellä 1p (AV). 22.5. 1p Rää Oravinlahdella (MH). 25.5. 1p Kit Päättyeellä (IH).

VAELLUSLINNUT

Hiiripöllö Hiiripöllöjä näkyi paikoin vielä huhtikuussakin. Kaikki ilmoitetut havainnot: 19.-21.3. Pyh Mulo 1 (AP,JP), 21.3.-12.4. Pyh Reijola 1 (AP), 21.3. Kon Iikseniitty 1 (AP,JP), 31.3. Pyh Pyöräkkö 1 (AP,VJ), 7.-12.4. Kon Jakokoski 1 (HP,MP), 10.4. Lip Lammu 1 (LK, J. Tervala) ja 12.4. Vär Pykälävaara 1 (AP,VJ).

Lapinpöllö Pari huhtikuusta havaintoa: 10.4. Lip Kantoniemi 1 (LK,KR), 1.-19.4. Kon Jakokoski 1 (MP,HP) ja 21.4. Kon Jakokoski 1 (MP,HP).

Pikkutikka Ei varsinaisia vaellushavaintoja. 18.-19.5. oli Joe Hasanniemessä lyhytaikainen pikkutikkavieras (PZ,JP).

Pyrstötiainen Muutama kevätvaellushavainto: 19.3. Joe Linnunlahti 1 NW (AP,JV), 20.3. Kon Selkie 13 E (HK) ja 24.4. Toh Kirkkonniemi 2 (JP).

Kuusitiainen 14.3. Kit Kytänniemi 1 (MH) ja 21.3. Pyh Mulo 1 (AP). Ainakaan Mulossa ei tiettävästi ollut kuusitiaisreviiriä.

Tilhi Tilhiä näkyi massiivisen syysvaelluksen jälkeen melko tavanomaisesti. Maaliskuulta ilmoitettiin vielä joitakin kohtuullisen kokoisia parvia: mm. 3.3. Joensuu 200p (PZ), 25.3. Joe Karsikko 70p ja Niinivaara 30p (HK,AP) ja 31.3. Joe Kukkola 70p (VJ,AP). Kontiolahdella nähtiin vielä 9.-24.4. pikkuparvia, mm. Jakokoskella 17m ja 19.4. Lykynlammella 16m (HP,AP). Viimeiset nähtiin 26.4. Vär Sääperillä (PZ) ja myös Kon Jakokoskella (HP,MP).

Urpainen Urpiaiset näyttävät olleen hyvin vähälukuisia. Helmi-maaliskuulla sentään vielä näkyi joitakin muuttoparvia: 26.2. Tuupovaara 100m (PZ), 3.3. Joe Repokallio 30 (MH), 4.3. Joe Hukanhauta 50 (AP,AL) ja 24.3. Kon Jakokoski 12 m (HP,MP). Urpiaiset näyttävät menneen tavanomaista pohjoisemmaksi pesimään, sillä toukokuussa niitä oli hyvin vaikea löytää ainakaan maakunnan eteläpuoliskolta.

Tundraurpiainen Kolme havaintoa, mitä urpiaisten yleisen vähyden vuoksi on pidettävä hyvänä lukuna. 25.2. Eno uimaharju 1 (HK,AP,MH), 3.3. Lip Härkinvaara 1 (PZ) ja 4.3. Joe Hukanhauta 2 (AP,AL).

Käpylinnut Maalis-huhtikuussa vain yksittäishavaintoja. Toukokuun puolivälin tienoilla ja loppupuolella oli havaittavissa selvää vaellusta. Kes Rasti 17.5. 16m, 22.5. 28m ja 26.5. 56m (Jari Kontiokorpi). Rää Sampaanniemessä puolestaan nähtiin 14.5. 180m, 15.5. 60m ja 19.5. 60m (MH). Ainoa isokäpylintuhavainto 22.5. Lip Heponiemi 5 (LK).

Havainnoitsijat: Markku Halonen (MH), Vesa Jouhki (VJ), Lauri Karttunen (LK), Harri Kontkanen (HK), Esko Lappi (EL), Ari Lavinen (AL), Ari Parviainen (AP), Hannu Piironen (HP), Matti Piironen (MP), Jouni Pursiainen (JP), Pentti Zetterberg (PZ), Kauko Rouhiainen (KR) ja Juha Valonen (JV).

MENNÄÄN KENIAAN

Harri Kontkanen

Päiväntasaajalla sijaitseva Kenia on kuin Afrikka pienoiskoossa. Kenian n.500 000 km² alueella matkaaja pääsee tutustumaan meren rannikkoon, eri tyyppisiin savanneihin, pohjoisosien aavikoihin, vuoristoon, sisämaan alkaalisiin ja makeavetisiin järviin ja Länsi-Keniassa viimeisiin sademetsän rippeisiin.

Kenian pohjois-etelä suunnassa jakava Rift Valleyn hautavajoamalaakso tuo vielä lisäväriä tähän eksoottiseen maahan. Ympäristön uskottoman monimuotoisuuden takia myös alueen kasvi- ja eläinlajisto on erittäin monipuolista. Useimmat turistit menevät Keniaan norsujen, kirahvien, leijonien ja muun suurriistan takia, mutta myös ja etenkin lintuharrastajalle Kenia tarjoaa spektaakkelimaisen Nakuru-järven ohella lähes paratiisimaiset olosuhteet.

Kenia on monien Euroopassa ja Aasiassa pesivien lintulajien talvehtimispaikka, joten ei ole ihme, että Keniassa on tavattu yli 1000 lintulajia. Vain Etelä-Amerikan tietyt alueet yltävät Kenian vastaavaa aluetta suurempaan lintulajirikkauteen. Keniassa retkeiltäessä on etuna kuitenkin lintujen helppo havaittavuus verrattuna Etelä-Amerikan sademetsien vaikeisiin olosuhteisiin.

Keniassa on tehty yhden vuorokauden aikana havaittujen lintulajien maailmanennätys, joka on niinkin hurja kuin 342 lajia. Kolmen viikon aikana Keniassa on havaittu 731 lajia, mikä on myöskin lajinsa epävirallinen maailmanennätys (Webster 1990).

Nämä ufotarinat saivat toverimme Pertti Mähösen, Mauri Leivon ja Harri Kontkanen lintukuumeen valtaan, ja tuohon kuumeeseen ei tunnettu muuta parannuskeinoa kuin Kenian matka. Puoli vuotta ennen matkaa alkoi hillitön lajien opiskelu ja matkareitin suunnitteleminen. Mooren (1982) oppaan pohjalta ja Websterin (1990) juttua selailen laadittiin n.5000 km pituinen reittisuunnitelma, joka kattoi mahdollisimman monipuolisesti erilaiset biotoopit ja parhaat lintupaikat.

Williamsin ja Arlottin (1980) sekä Guggisbergin (1986 ja 1988) kenttäoppaita seulottiin ahkerasti. Newmanin (1990) Etelä-Afrikan linnustoa käsittelevä kenttäopas todettiin myös erittäin tarpeelliseksi. Brownin ym. massiivisesta Afrikan lintuja käsittelevästä kirjasarjasta oli ilmestynyt vasta kolme osaa, joten emme päässeet tutustumaan neljännen osan tarjoamiin varpuslintuihin tämän kirjasarjan pohjalta.

Vaikka Itä-Afrikasta ei täysin tyydyttävää kenttäopasta ole tehtykään, pääsee edellisten kirjojen pohjalta tietoja yhdistelemällä varsin hyvin kiinni alueen linnustoon. Fetnerin (1987) sarfarikirja tarjoaa Afrikkaan lähtevälle vaeltajalle lähes kaiken tärkeä perustiedon alueen luonnonolosuhteista, eläimistöä, kansallispuistoista yms.

Varsinainen matkalle lähtö tapahtui 11.1. 1991 kun Aeroflotin kone nousi kolme tuntia aikataulustaan myöhässä Seutulan lentokentältä. Laskautuminen myrskyisessä tuulussa Moskovan kentälle oli ikimuistoinen riipaiseva koneen heiluessa epämääräisen holtittomasti. Matka jatkui rauhallisimmissa merkeissä. Välilasku Kyproksella ja pian taas ilmassa pilvien yläpuolella ihastelemassa aamun sarastaessa ukkospilvien satumaista välkehdintää.

Jemenissä suoritettu välilasku toi useita jemeninpinnoja ja kentän terminaalin päätyseinästä laskettiin joutessamme luodinreikiä. Päiväntasaaja läheni ja jännitys tiivistyi, pian olisimme Afrikan maankamaralla. Iltapäivällä saavuimme Nairobiin, jossa HK totesi muovisen matkalaukkunsa hajonneen totaalaisesti Aeroflotin helläkäteisessä hoivassa - matka alkoi siis 'hyvin'.

Taksilla kohti keskustaa ja samalla selasimme Trillon (1987) oppaasta kuumeisesti halvemman luokan hotelleja, ja sovimme taksikuskin kanssa seuraavan päivän retkeilystä Nairobiin kansallispuistossa. Kamat nopeasti vähemmän ylellisen Sunrise nimisen hotellin huoneen nurkkaan ja ulos purkamaan pahimpia retkipaineita.

Seuraavan aamun valjetessa taksikuskimme kyyditseminä aloitamme tutustumisen kaupungin kyljessä sijaitsevaan Nairobiin kansallispuistoon. Ensimmäisiä tuttavuuksia on eläinkirjoista tuttu kruunukurki, jota emme pitkään ihastele uusien lintulajien painaessa päälle. Kaksi kookasta koritrappia sykähdyttävät olemuksellaan tien varressa, mutta katoavat pian pitkään heinikkoon.

Aja, pysähdy, aja... komennot saavat kuskimme silminnähävästi hieman oudoksummaan kyyditettäväänsä. Kuskin ilmeen saattaa vain kuvitella kun pyydämme häntä peruuttamaan pienen ja mitättömän näköisen Cisticolan viereen. Cisticola-kerttujen määrittäminen ei ole niitä helpoimpia, joten pyrystön, selän, päälään ja etenkin siipien värityksen, sekä linnun kokoon ja mittasuhteisiin on perehdyttävä antaumuksella. Onneksi nämä määrittäjän 'kompastuskivet' sentään laulavat ja esittävät laululentoa, mikä seikka on monien lajien kohdalla määrittäksen kannalta ensisijaisen tärkeää.

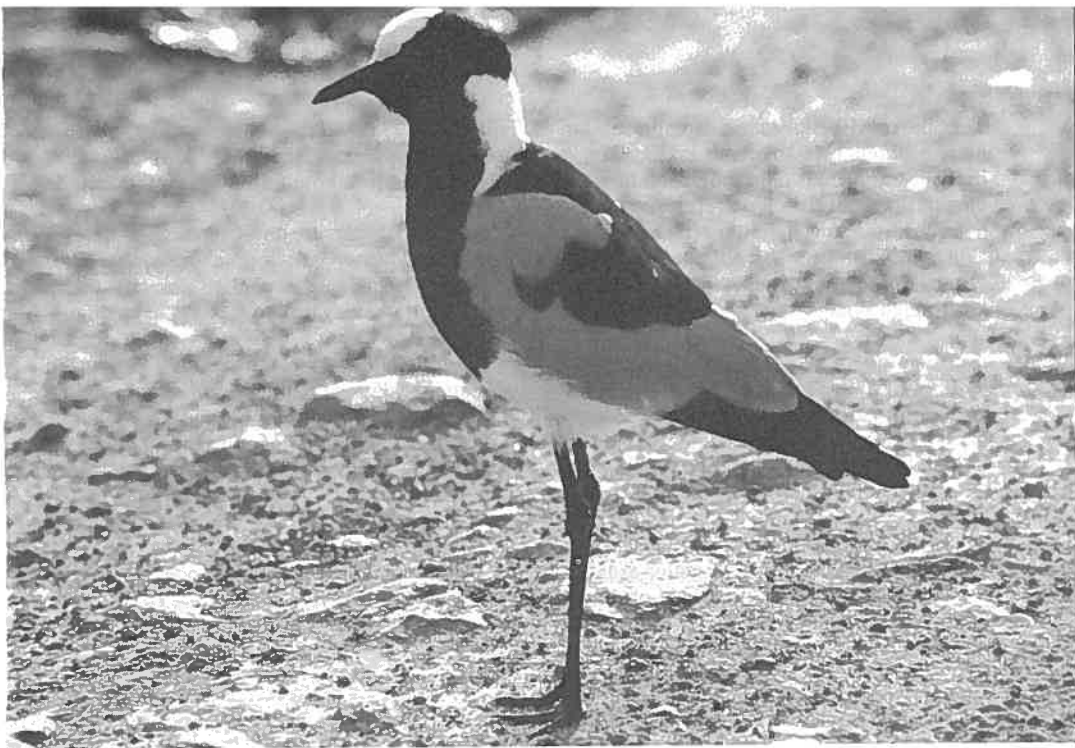
Pari kesyä seppähyyppää (Vanellus armatus) suorastaan tuppautuu kuvattavaksi pölyisellä tiellä. Parhaiden aamuhetkien mentyä jo ohi saavumme paikkaan, jossa kävely on sallittua. Hippo pools on puiston parhaita yksittäisiä lintupaikkoja, jossa pääsee myös tutustumaan virtahepöihin. 'Pygmikalastaja' (Ispidina picta) istuskelee huomaamattomana joenvarren akaasiassa. Kaunis 'arfikanvuorisirkku' (Emberiza tahapisi) löytyy muiden pikkulintujen seasta, kadoten pian muiden uusien tuttavuuksien sekaan.

Pienet Tanzaniasta kotoisin olevat papukaijat Agapornis fischeri ja A.personata ovat istutettuina kotituneeet Nairobiin ohella pariin muuhun paikkaan Keniassa. Havaitsemme molempia lajeja ja myös kyseisten lajien hybridejä, jotka aluksi herättivät yleistä hämmennystä ja kirjojen selailua. Ilvehtiäkötka (Terathopius ecaudatus) on rakentanut pesänsä reitin varteen, joten saatamme ihastella tätä kummallista lyhytpyrstöistä ilmojen valtiasta lähietäisyydeltä.

Päivän kuumimpina hetkinä lähdemme takaisin kaupunkiin hoitelemaan autonvuokrausta. Paluumatkalla havaitsemme kaukana löntystelevän sarvikuonon, joka on nykyisin varsin harvinainen näky. Kaksi naaras leijonaa tepsuttelee laiskasti tien yli automme editse - Ou Boy, tää on Afrikka. Iltapäivä vierähtää autovuokraamossa neuvotellen ja tinkien. Vaikka on sunnuntai saamme tivaamisen jälkeen Suzuki Sierran käyttööme Polays Car Hire nimisestä paikallisesta vuokraamosta. Noin 1300 mk:n viikkohinta on aika paljon pienestä maastoautosta, mutta edullinen kansainvälisten vuokraamojen hinnoitteluun verrattuna.

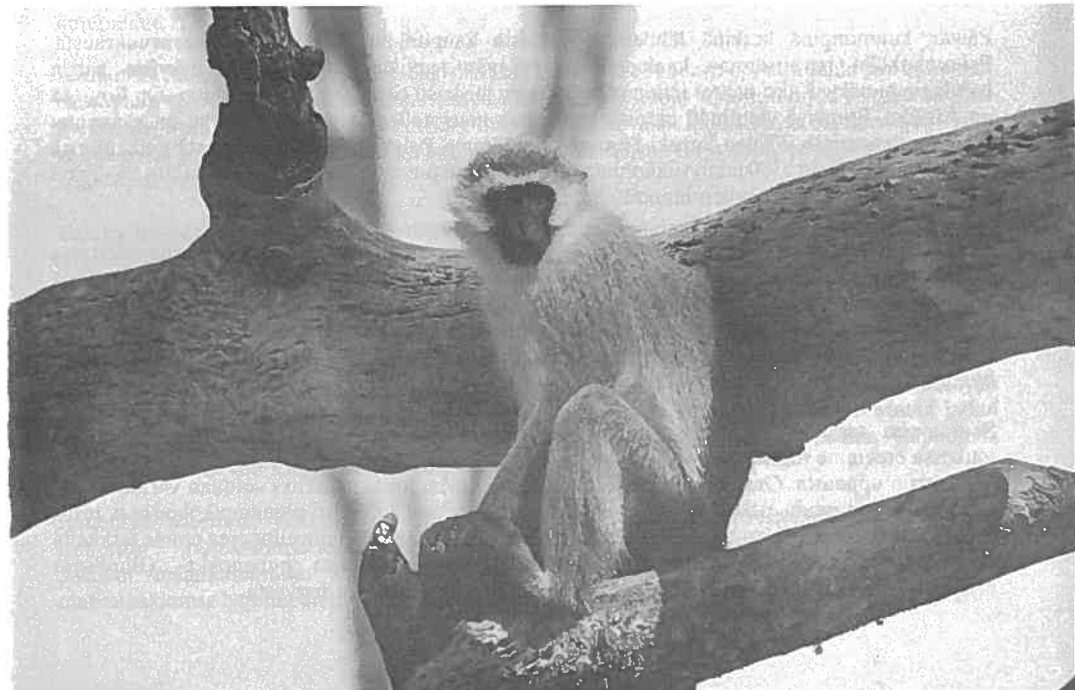
Ensimmäinen varsinainen jännitysmomentti on testata oma ajotaitons vasemmanpuoleisessa liikenteessä Nairobiin vilkkaasti liikennöidyillä kaduilla. Kerran liikenneympyrässä vasten muuta liikennettä suoritettu ajo ja pari noin kylkeenajoa jäävät ensimmäisen illan ainoiksi piristäviksi poikkeuksiksi. Kun autossa on ratti oikealla puolella ja muutkin vimpstaakit ovat meikeläisiin kotteroihin verrattuna kuin peilikuvassa, tahtoo tarkkaavaisuus vaihekeppiä ja vilkkua sorhatessa hieman herpaantua ja vähältäpiti tilanteita syntyä.

Seuraavana aamuna suuntaamme jälleen Nairobiin kansallispuistoon. Ensimmäisten kirvesten joukossa eteemme tupsahtaa nummikirvinen, josta hämmästyseksemme ei löydy edes mainintaa Williamsin oppaasta. Onneksi linnusta saatiin hyviä kuvia, joista määrittäminen voidaan varmistaa jos havainnossa on jotain erikoista. Isokirviset ovat meille eksoottisiksi selvästi pienempikokoisia ja myös niiden ääni eroaa jollakin tavoin 'meikeläisten' isokirvesten äänestä. Puhveliparvea emme tarkkaile pelkästään kiinnostuneisuudestamme nisäkkäisiin, vaan hoidamme 'punanokka-' (Buphagus erythorhynchus) ja 'keltanokkamatonokkelin' (B.africanus) samasta parvesta.

Kesy seppähyyppä (*Vanellus armatus*) Nairobin kansallispuistossa
(Valok. Pertti Mähönen)

Serkkupoika - vervettiapina (Valok. Pertti Mähönen)

Tuieka katseinen 'töyhtökotka' (*Lophaetus occipitalis*) on arvokkaan näköinen petolintu. Tapaamamme taistelukotkan (*Polemaetus bellicosus*) mahtava olemus varmaan herättää muidenkin savannilla hiippailevien ötökköiden kunnioituksen. Nimensä mukaisesti savannikotka (*Aquila rapax*) on eräs alueen tyypillisimmistä petolinnuista serkkunsa arokotkan (*Aquila nipalensis*) ohella. Edellisten ohella sorjasäärinen sihteeri (*Sagittarius serpentarius*) on varsin kumma ilmestys petolinnuksi.

Hussein 'takarajapäivä' 15.1. alkoi varsin lupaavasti, kun Minkki-Mauri tuli päivän ensimmäiseltä autonlastausreisultaan takaisin hämyiseen hotellihuoneeseemme. Make kertoi varsin hämmennyneenä, ettei saa auton ovia auki. Lähdemme yhdessä tarkistusretkelle ja toteamme, että lukot on yön parempina hetkinä fiksattuksi - no voehan kumihuuli! Make soittaa vuokraamoon, josta korjausaika sovitaan yhdeksäksi. Meillä on siis pari tuntia retkeilyaikaa, joten murtaudumme kattoluukun kautta autoon ja eikun retkelle.

Käymme pyörähtämässä Nairobin kansallispuiston portilla, jossa meidät palkitaan upealla 'violettiselkäkottaraisella' (*Cinnyricinclus leucogaster*). Pian takaisin vuokraamolle ja noin tunnin odottelun jälkeen lukot ovat taas kunnossa. All right, suuntaamme sitten Nyeriin. Matkalla pysähdymme muutamissa leppoisan näköisissä paikoissa. Eräällä paikalla suoritettu stajaus tuottaa iltapäivälennolle lähteneen lepakkohaukan (*Machaerhamphus alcinus*) ja 'wahlberginkotkan' (*Aquila wahlbergi*).

White Rhino hotelli Nyerissä osoittautui ihanteelliseksi yönviettopaikaksi, jonka punkista nouseminen aikaisin aamulla ei ollut helppoa. Pimeässä suuntasimme kuitenkin kohti Aberdaren vuoristossa sijaitsevaa Nyandaruan kansallispuistoa. Puiston Rohuruini portin ympäristössä oleva vuoristometsä tuntui olevan ihanteellinen lintujen tarkkailupaikka. Päälimmäisenä kaikuu aluskasvillisuudesta 'hunterinkerttujen' (*Cisticola hunteri*) dueettona esittämä voimakas lauluryöppy. Kaksi, joskus kolmekin kertua laulavat aivan vierekkäin omaa säätään kiivaan esityksen aikana.

Heleän punaruskea *Bradypterus cinnamomeus* on toinen aluskasvillisuuden tyypillisimmistä lintelilijöistä. Se on äskeistä lajia paljon piilottelevampi ja vain yksi lintu näyttäytyy hetken. Erittäin värikäs pikkulintu *Pogonocichla stellata* esittäytyy kaikessa komeudessaan. Välillä vedämme aamiaiseksi naamariimme viileässä tomattikastikkeessa lilluvia papuja. Pera valittaa jostakin syystä, etteivät pavut enää oikein maistu - no tottahan se on, että pikkuhiljaa pavut vetävät totisenkin miehen naaman vakavaksi.

Jatkamme matkaa ylemmäksi kohti alpiinista nummea. Tiellä on runsasti norsujen ja puhvelien jätöksiä - elämme jännityksessä, milloin tekijä itse ilmestyy bambutiheikköjen suojista auton konepellille. Tien laidalla piipertävä kanalintupoikue osoittautuu Kenialle endeemiseksi frankoliinilajiksi (*Francolinus jacksoni*), joka elelee tyypillisesti vuoristometsien aluskasvillisuuden seassa. Kun lähestymme n.3 km korkeudessa sijaitsevia niittyjä, alkavat 'vuoritaskut' (*Pinarochroa sordida*) yleistyä ja itse niityillä ne ovat valtalajina.

Jättiläiskanervien reunustamalla niityllä tapaamme hieman yllättäin nuoren arosuohaukan, joka on tullut näköjään korkeanpaikan saalistusleirille. Niityllä laulavat 'aberdarenkertut' (*Cisticola aberdare*), jotka erottaa läheisestä *Cisticola robusta* lähinnä laulun perusteella. Tämä laji on hiljattain saanut lajin statuksen ja sitä esiintyy vain tällä ja läheisillä vuoristoalueilla.

Aamun sarastaessa ajamme kohti Mt Kenyan vuorta. Ajamme kansallispuistoon Naro Moru portin kautta. Pitkä ja uuvuttava nousu kuppasta kivipolkua pitkin alkaa. Pääsemme autolla n.3 km korkeuteen meteorologiselle asemalle. Jatkamme jalan kohti alpiinista nummea. Puusto vähenee, jättiläiskanervat harvenevat ja pian saavummekin itse aavalle nummelle. Pera puuskuttaa jäljessä ja manaillee vuoristoretkiilyn varjopuolia.

Olemme n.3,7 km korkeudessa. Lintuja on erittäin vähän, vain muutamia petolintuja liittää silloin tällöin ohitsemme ja sitkeitä 'vuoritaskuja' palloilee siellä täällä. Selaamme toiveikkaina kuitenkin yksittäisiä jättiläislobelioita, joiden pienet kukat houkuttelevat 'punatupsumesilintuja' (Nectarinia johnsoni). Piinallisen tuokion jälkeen uskomattoman pitkän pyrstön omaava koiras lentää niityn yllä lobeliasta toiseen. Olemme hoitaneet lajin, joka ei viihdy tätä alempana vuoristossa, kuten eivät sen ravintokasvitkaan.

Alempana olevat vuoristometsät ovat linnustollisesti yllättävän köyhiä. Kontrasti Aberdaren vuoristometsiin on ilmeinen. Suoritamme leiriytymisen Naro Morun portin vieressä sijaitsevalle telta-alueelle, toivoen näkevämme auringon laskun aikoihin lentävän hämäräperäisen 'viheriibiksen' (Bostrychia olivacea). Toive jäi toteutumatta ja kömmimme teltaan pelailemaan korttia ennenkuin asetumme vaaka-asentoon. Ensimmäinen telttayö on jännittävä. Yöllisistä äänistä eniten sielunrauhaa häiritsee keskiyöllä epämääräisen läheltä kuuluva karjun matala röhkinä (tällä ei kuitenkaan tässä tapauksessa tarkoiteta Peraa).

Vuoren 'juurella' Naro Moru Lodgen ympäristössä on runsaasti medenimijöitä ja muitakin pikkulintuja kohtalaisesti. Silkkikerttusen näköinen 'metsäkerttu' (Bradypterus maria) laulaa joen rantapuskassa ja keikuttaa hartaasti pyrstöään. Aamun aikana auton rengas on vajunut uhkaavasti, joten kiiruhdamme lähimmälle huoltoasemalle. Renkaasta löytyykin kolme pientä, ilmeisesti akaasian piikin tekemää reikää. Pian vaara on ohi ja suuntaamme vielä tutkimaan Mt Kenyan tarjontaa Sirimon Trackin varrelta.

Metsät Sirimon Trackin varrella ovat lähes yhtä tyhjää täynnä kuin Naro Morullakin. 'Oliivikyyhky' (Columba arquatrix) ja 'harmaaturturikyyhky' (Streptopelia lugens) elävöittävät 'kapeanokkarakkelin' (Onychognathus tenuirostris) ohella muuten vaisua tarjontaa. Teltta löytää jo toisen kerran paikkansa Mt Kenyan metsien siimeksestä. Ruhtinaallisen keksi-illallisen jälkeen pelailemme Suzukin siimeksessä vielä muutamia pokerit ja kuulostelemme ihmeellisiä yöllisiä ääniä. Kumea 'HUU-hu-hu' ääni kantautuu jostakin vuoristosta. Tuo huuhekajamainen ääni kuuluu harvinaiselle 'mackinderinhuuhkajalle' (Bubo capensis mackinderi). Parempaa yllätystä ei olisi Mackinderin suklaamunastakaan voinut löytää.

Matkallamme kohti Isioloa pysähdymme kuvaamaan mustahaikaran pikkuserkkuja. Sinisen naamarin omaavat 'abdiminhaikarat' (Ciconia abdimii) tepsuttelevat pelloilla kattohaikaroiden kanssa. Samalta pelloilta löytyy myös persiankirvinen (Anthus similis). Paikalla vietämme Maken kameran muistotilaisuuden. Tuo kamera vei mukanaan joitakin ikimuistoisia kuvia, joita ei rahalla takaisin saa. Apein mielin ja vähin herjoin suuntaamme ihanteelliseen Bomen hotelliin Isioloon.

Isioloasta pohjoiseen tie muuttuu päälylystettömäksi ja varsin kuoppaiseksi. Auton valoissa hiekkatiellä piipertää 'täpläpaksujalka' (Burhinus capensis) ja auringon sarastaessa ensimmäiset helmikanaparvet (Numida meleagris) viipottavat puskienvälissä. Piskuinen Samburu on varsin kuivaa savannia ja maisemissa alkaa näkyä pohjoisen karuus. Lintujen runsautta ja lajien paljoutta tuo ensivaikutelma ei kuitenkaan häiritse. Isoa riistaa on myös käsittämättömän runsaasti. Norsuja, kirahveja ja antiloopeja vaelttaa akaasioiden lomassa seeproja väistellen.

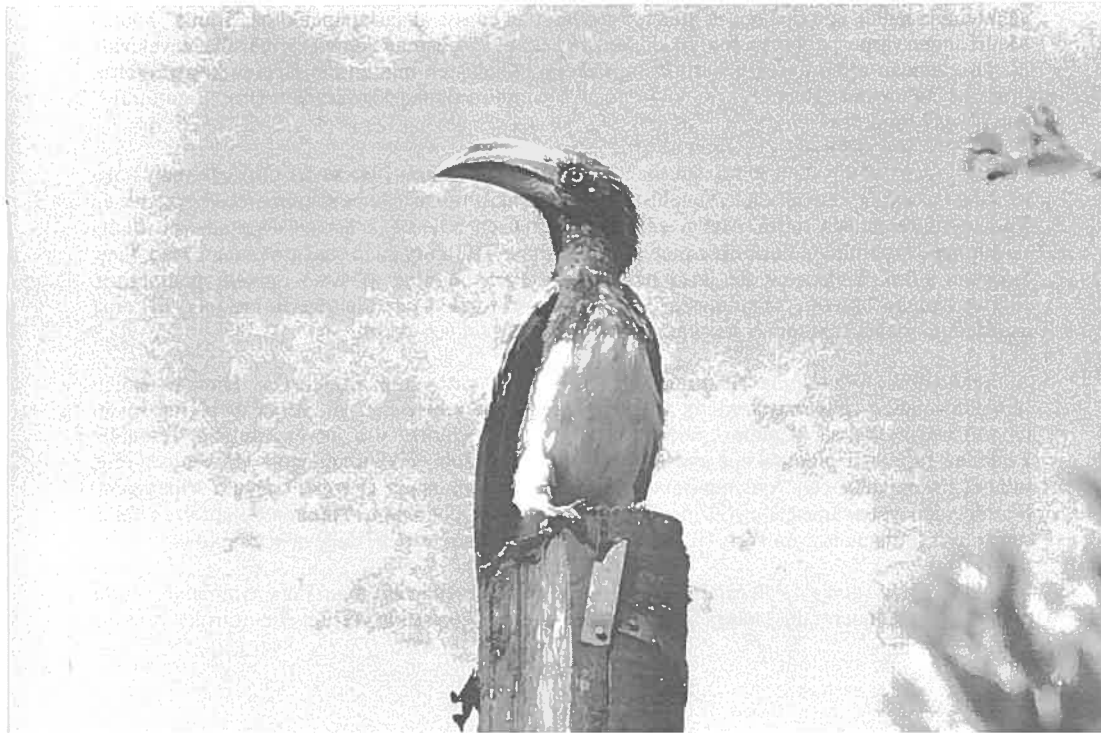
Linnustossa on tuulahdus pohjoisesta lajistosta ja palearktisia talvehtioita näemme runsaammin kuin tätä aiemmin yhteensä. Punapyrstölepinkäisiä (Lanius isabellina), sekä aro- ja nunnataskuja istuskelee akaasioiden oksilla. Kirjokerttu ja yksi rusorintakerttu puolestaan piilottelevat piikkisten pensaiden kätköissä. Vaaleakultarinta laulaa vaisua rytikerttusmaista säätään ja lukuisat savanni- ja viiruhietakanat, sekä paikalliset 'mustanaamahietakanat' (Pterocles decoratus) singahtelevat jaloista sinitaivaalle.

Mitättömän näköiset 'varpuskutojat' (Plocepasser donaldsoni) ovat suppealla Lounais-Etiopiasta Pohjois-Keniaan ulottuvalla levinneisyysalueellaan varsin harvalukuisia, mutta Samburussa niitä

Tamaani on ulkonäöstään huolimatta ketterä kalliorinteiden asukki (Valok. Pertti Mähönen)

Tockus albiterminatus - yksi monista sarvilintulajeista (Valok. Pertti Mähönen)

pesii runsaslukuisina yhdyskuntina. Pienen pienokaisia 'kääpiöhaukkoja' (*Poliohierax semitorquatus*) on vaikea mieltää petolinnuiksi. Sen sijaan *Polyboroides radiatus* on helppo mieltää todelliseksi pedoksi, jos on nähnyt lajin tehokaan häikäilemätöntä saalistustekniikkaa. Tuo sikailijahaukaksi ristitty kookas peto tarraa toisella jalallaan roikkuvaan kutojalinnun pesään ja toisen pitkän jalkansa se työntää tunnelimaisesta pesäaukosta pahaa aavistamattomien pienokaisten luokse. Siivillään taituroiden se onnistuu jälleen tyhjentämään yhden pesän. Muutama poikanen tipahtaa maahan mesoessa pesällä - luonto on tehokas, mutta säälimätön.

'Fischerinkottaraiset' (*Spreo fischeri*) esiintyvät yleisenä, joukossa on myös joitakin syylänaamaisia 'helttakottaraisia' (*Creotophora cinerea*). Pohjoista lajistoa edusti erityisesti 'harakkakottarainen' (*Speculipastor bicolor*) ja isonokkainen 'somalianmehiläissyöjä' (*Merops revoilii*). Pieni minervanpöllön näköinen *Glaucidium perlatum* tuppautuu yllättäin keskellä päivää kahteen otteeseen retkeilijöidemme näkökenttään. Samburun parhaisiin havaintoihin lukeutuu ehdottomasti aamukävelyiltä yllätetty neljän velton gepardin seurue. Olemme syystäkin tyytyväisiä, sillä monelta Afrikan maatkaajalta tämä upea otus on jäänyt näkemättä.

Samburun vieressä sijailseva Shaba on vielä edellistä karumpaa maastoa. Alueen eteläosia vallitsee erittäin karu mustan laavan tyypittämä aavikko, jossa elää pari harvinaista kiurulajia. Emme kuitenkaan ehdi tutustua alueeseen tarkemmin huonojen kulkuyhteyksien ja ajanpuutteen takia. Leirityminen Shaban telta-alueelle alkaa jännittävässä merkeissä kahden norsun temmeltäessä 30 m päässä. Norsut saavat meidät vakuuttuneiksi vartioiden tarpeellisuudesta, joten sujautan Suzukilla hakemaan kahta vartijaa muutaman kilometrin päästä. Tälläväläin Mauri ja Pera kokevat elämänsä kenties jännittävimmät hetket norsujen ja paviaanien arvaamattomassa seurassa. Saavun paikalle vartioiden kanssa juuri ennen aurinkonlaskua. Kivääreillä varoituslaukauksia ampuen vartijat saavat norsut siirtymään sivummalle ja me voimme nukahtaa rauhallisin mielin.

Aamun sarastaessa jätämme Shaban taaksemme. Pysähdymme ihaillemaan 'keltanokkasarvekasta' (*Tockus flavirostris*) mustan laavan värittämässä karussa ympäristössä. Paikka osoittautuu yllättävän linturikkaaksi, joten pidämme Peran sätkän mittaisen tauon. Mauri valittelee vatsansa väännteitä ja lähtee komppaamaan luonnonystävällän kanssa akaasiapöpelikköä. "Irania", huutaa Mauri ennen varpusparven lentoa. Äkkiä Maken perään taiteilemaan teräväsärmäisillä laavakivillä ja väistelemään armottomia akaasioiden piikkejä. Piinallisten minuuttien jälkeen komea koiras ilmestyy laulamaan näkyville - pohjolan pojan toiveuni, valkokurkkusatakieli (*Irania gutturalis*) onnellisesti hoidossa.

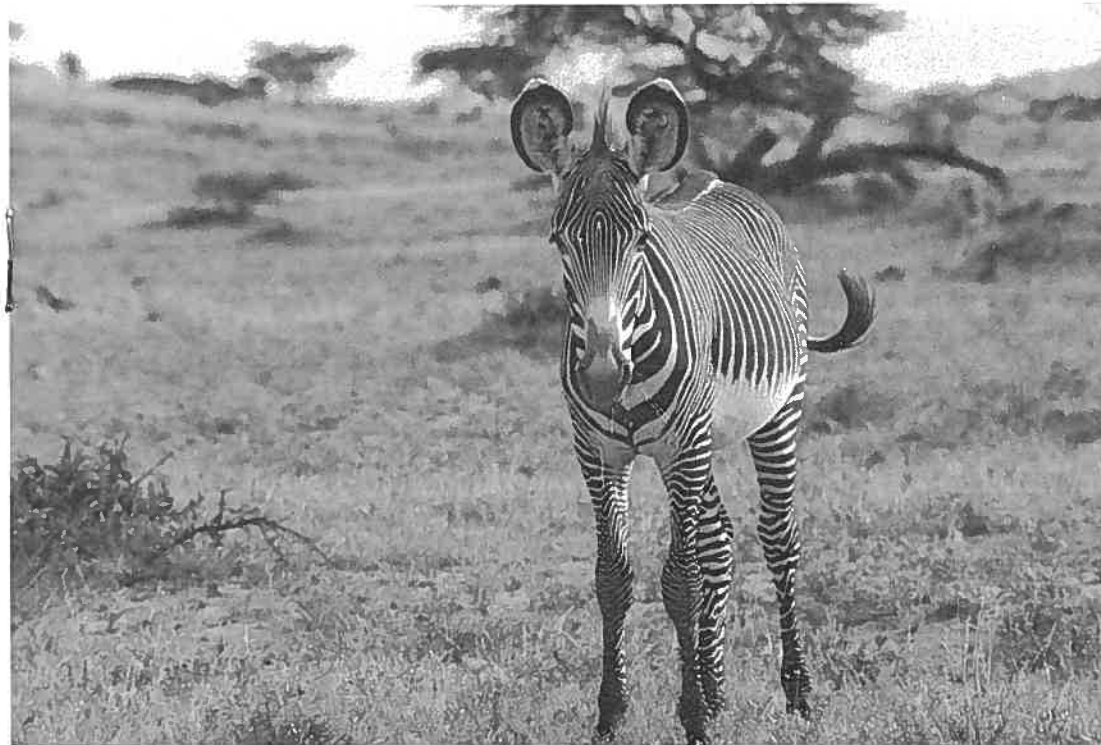
Matka jatkuu kohti Nakuria. Nanyukista valitsemme matkaamme oikaisevan C76 'valtatie', joka kartalla vaikuttaa kelvolliselta. Todellisuus on kuitenkin toinen, joten saamme ensikosketuksen Kenian surkeimmista teistä. Matka edistyy erinomaisen hitaasti ja hermoja rassaavasti. Illalla saavumme Nakuruun ja ensitöiksemme suunnistamme Trillon oppaan suosittelemaan Mau View Lodgeen yöksi. Paikka ei ole järin häävi, joten Pera ehdottaa jo koko oppaan polttamista. Illastaessamme 'hotellin' 'ravintolassa' liittyy viehättävä torakka pöytäseuraksemme, mikä ei Peraa suuremmin viehätä. Mauri ei torakasta välitä - hänhän on vegetaristi.

Aamuhämärissä odotamme Nakurun kansallispuiston porttivahtia saapuvaksi. Hieman ennen tumman miehen saapumista vilahtaa leopardi automme editse tien yli. Päivä alkoi siis varsin leppoisissa merkeissä. Ajamme merimetsoyhdyskunnan vieritse itse järven rantaan. Rannalla kahlaillee runsaasti pitkäjalkoja, avosetteja, sirrejä ja vikloja. Pikkuflamingoja (*Phoenicopterus minor*) on paikalla vain kymmenisentuhatta ja tavan flamingoja (*P.ruber*) puolta vähemmän. Flamingojen vähenemisen myötä paikka on menettänyt hohtoaan. Ympäristömuutosten takia suurin osa flamingoista on siirtynyt Bogorian järvelle ja muille Rift Valleyn soodajärville.

'Pinkkipäpeliikaaneja' (*Pelecanus rufescens*) soutelee järvellä vain muutamia kymmeniä, mutta pelikaaneja (*P.onocrotalus*) näkyy karkeasti arvioiden 10 000 yksilön verran. Hietatiirujen runsaus

Viiruhietakana on yleinen Samburussa (Valok. Pertti Mähönen)
Seepra - raitapaitainen seikkailija (Valok. Pertti Mähönen)

hieman yllättää. Yhteensä 800 hietatiiraa löytyy tuhansien 'harmaapäälökkien' (*Larus cirrocephalus*) joukosta. Egyptintyllit (*Charadrius pecuarius*) piipertelevät rantanurmikolla, jonne myös marabuhaikarat (*Leptoptilos crumeniferus*) ja hieman yksinkertaisen näköiset iibishaikarat (*Mycteria ibis*) ovat kokoontuneet päivälevolle.

Rantakivillä pönöttävät nuhruiset, räökkähaikaran näköiset ja isonokkaiset linnut herättävät keskustelua 'madagaskarinräökkähaikaran' (*Ardeola idae*) mahdollisuudesta. Linnut osoittautuvat kuitenkin hetken pohdinnan jälkeen esiaikuisiksi yöhaikaroiksi. Hervottoman kookas ja jättiläismäisen nokan omaava 'satulanokkahaikara' (*Ephippiorhynchus senegalensis*) ei sen sijaan tuota minkäänlaisia määrittämisongelmia.

Seuraava retkikohteemme on makeavetinen Lake Baringo. Tunnettu lintuharrastaja Terry Stevenson on majailnut järven rantamilla 12 vuoden ajan, ja tuona aikana järven välittömässä läheisyydessä on havaittu yli 460 lintulajia. Tutkailemme järveä muutamasta paikasta ja se vaikuttaa varsin autiolta. Kauempana etelässä näkyy rehevää papyrustoa, mutta mahdollinen reitti hyvälle lintupaikalle jä meille arvoitukseksi.

Rannan akaasiat tarjoavat kuitenkin runsaasti katseltavaa. Paikallisista erikoisuuksista havaitsemme *Ploceus taeniopterus* kutojalajin, 'töyhtöotsarakkelin' (*Galeopsar salvadorii*) ja 'hemprichinsarvekkaan' (*Tockus hemprichii*). 'Kettuhaukka' (*Falco alopex*) viilettää yllätykseksemme rantaviivaa seurailen ja hauskat kikkarapäiset 'kypärälepinkäiset' (*Prionops cristata*) viihdyttävät hetken. Päivällä painostava kuumuus ajaa sitkeimmänkin retkeilijän kylmän virvoitusjuoman ostoon ja akaasian varjoon. Myös yöt ovat järven läheisyydessä tukahduttavan kuumia.

Varhaisen aamuretkelyn jälkeen matka jatkuu kohti länttä. Kipuamme laaksosta Rift Valleyn läntisen reunan vuoristoon, jossa tutut ylänköalueiden linnut tulevat jälleen vastaan. Illan hämärtyessä saavumme Kakamegan pieneen kaupunkiin. Majoitumme vaihteen vuoksi tasokkaampaan hotelliin. Golf hotellissa nautimme pitkästä aikaa kunnollisen ja tasokkaan aterian päivän havaintojen kirjoittelun ohessa.

Kakamegan metsät ovat viimeisiä rippeitä Länsi-Afrikasta Ugandan yli Keniaan ulottuvasta trooppisesta sademetsästä. Kakamegan metsissä elää lukuisia lintulajeja, joita ei voi tavata missään muualla Keniassa. Toivorikkaina hurautamme pimeässä ennen auringonnousua rupulitietä pitkin Kakamegan metsäasemalle, josta tutustuminen metsän saloihin alkaa. Ensimmäisten tuntien aikana saamme kokea, kuinka sademetsäkin voi tuntua autiolta. Kärsivällisyyttä tarvitaan senkin jälkeen kun lintuparvi löytyy, sillä uusia lajeja singahtelee lehvästön kätköistä uskomattomaan tahtiin. Sademetsäretkeilyssä tarvitaan monitahoista strategiaa. Latvakerroksen lintujen tarkkailu vaatii nopeutta ja hyviä niskalihaksia, kun puolestaan aluskasvillisuuden seassa piilottelevien lintujen näkemiseen tarvitaan runsaasti aikaa ja kärsivällisyyttä.

'Kypäräsarvekkaat' (*Bycanistes subcylindricus*) ovat metsän näkyvimpiä ja kuuluvimpia lintuja. 'Jättiläisturako' (*Corythaeola cristata*) olisi varmasti ollut upea näky, mutta kuulemme vain niiden mekastusta jostakin viidakon syövereistä. Kiikariton oppaamme, Wilberforce Ogega blokkaillee useita lintuja paljain silmin, ja me pojat hoidamme pinnat kotiin. Komea 'juovapyrstötrogoni' (*Apaloderma vittatum*) näyttyy lehvästössä. 'Keltaniskatikka' (*Mesopicos xantholophus*) naaras, joka kiipelee huomaamattomasti korkealla puunrungolla, on yksi metsän harvinaisuuksista. Hupaisan pienet ja töpöpyrstöiset 'helttasilmät' *Dyaphorophya jamesoni* ja *D. castanea* tulevat tutuiksi yhden yksilön voimalla. Kyseiset lintulajit ovat piilottelevia ja niitä pääsee näkemään vain harvoin, joten onnistumme yli odotusten.

Nakkelinlailla kiipeilevä 'ruskolakkikutoja' (*Ploceus insignis*) on harvinainen ja harvinaisen kaunis metsäkutoja, mutta Kakamegassa niitä näkee suhteellisen varmasti monien muiden harvalukuisten

Iibishaikaroita (*Mycteria ibis*) päivälevolla Nakurun rannalla (Valok. Pertti Mähönen)

Lanius excubitorius - lapinharakan afrikkalainen serkku (Valok. Pertti Mähönen)

metsäkutojien ohella. Kolme karvaista päätä tähyilee ahkeraan metsän siimeksessä latvustoon. Painehtimisen katkaisee Maurin huudahdus - "sinipäämehiläissyöjä" - ja toden totta korkealla lehvästössä oksalla istuu pieni mutta komea Merops mulleri. Linnun kirkkaan punainen kurkku täyden upeaa sinistä ulkoasua. Laji on yksi alueen erikoisuuksista ja se poikkeaa 'normaaleista' mehiläissyöjistä metsäisten elintapojensa puolesta.

Määritysongelmia tulee tuon tuostakin puutteellisen kirjallisuuden takia. Etenkin pienet ja vihreät Andropodus suvun bulbulit täytyy jättää omaan rauhaansa, koska niiden määritykseen ei kenttäoppaista löydy pienintäkään apua. Länsi-Kenian linnut ovat jonkinlainen väliinpuotoja ryhmä, sillä ne kuitataan yleensä sekä Itä- että Länsi-Afrikan määräysoppaissa vain tekstiosan ylimalkkaisilla ja ympärilyönteillä lauseilla.

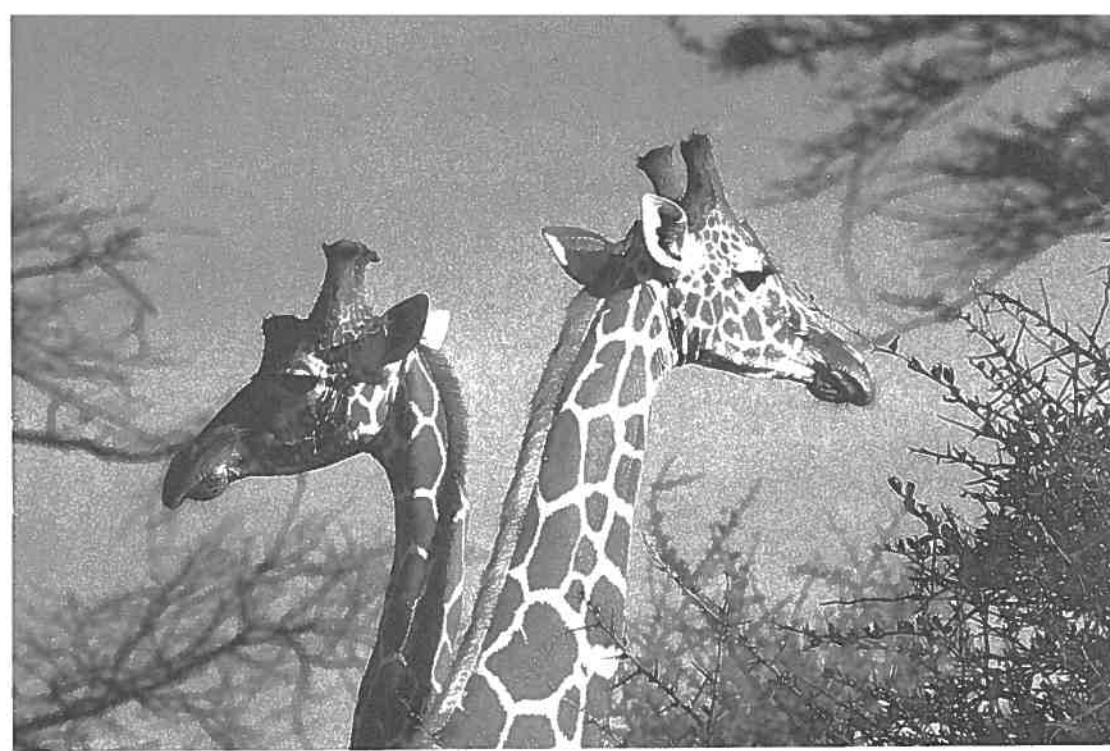
Victoriajärven ympäristö on Kenian tiheimmin asuttua aluetta. Asutuksen seurauksena lähes kaikki puusto on hävitetty ja eroosio on silminnähävästi iskenyt karuiksi käyneisiin rinteisiin. Jokaisesta jäljellejääneestä puskasta löytyy joku kikkarapää, joten rauhallista paikkaa on mahdoton löytää. Fantaa ja Coca colaa löytyy syrjäisimmistäkin kyläpuodista, vaikka leipää ei tiskillä olisikaan ja veden myynnistä ei olisi koskaan kuultukaan.

Kisumusta suuntaamme hyväkuntoista ja asfaltoitua C27:aa pitkin kohti Ugandaa. Usengi nimisen pienen kylän vierellä on suuri papyruslahti, jonne saavumme aamun valjetessa. Hämärän vaihtuessa valoisaksi aamuksi, valtaiset 'hyttysparvet' osoittautuvat törmäpääskyiksi. Tiheän pääskyparven reuna on jossakin silmän ja kiikarin kantamattomissa. Törmäpääskyt ovat kokoontuneet metsästämään papyruston yllä leijuvia sääskiä, joita velloo tummina pilvinä pääskymassan seassa. Speaktaakkelimaista näytelmää voidaan ihastella useita tunteja, koska pilvet pitävät auringon porottavan paahteen takanaan.

Arvioimme pääskyjen määräksi viisimiljoonaa karkealla ihmettelymenetelmällä ja samalla toteamme yhteen ääneen - USKOMATONTA! Osansa seisovasta hyönteispöydästä vievät valkosiiptiirrat, joita paikalla pörrää viitisentuhatta. Papyrustossa seikkailee erikoisia ja muualta Keniasta tavoittamattomia lajeja, kuten 'ruskokurkkukutoja' (Ploceus castanops), 'keltapäapapyruslepinkäinen' (Laniarius mufumbiri) ja 'suosieppo' (Aleonax aquaticus). 'Sinivyömehiläissyöjä' (Merops variegatus) ei tavata juuri missään muualla Keniassa kuin Usengin lähistöllä. Lahden rantaniityillä näitä koreita Meropseja on hyönteispyynnissä useitakin avonokkien (Anastomus lamelligerus) ja haikaroiden seassa. Lulusat kahlaajat ja hiirenharmaa 'harmaatuulihaukka' (Falco ardosiaceus) piristävät kaiken muun säpinän keskellä, luoden päivästä yhden unohtumattomimmista lintuharrastusurallamme.

Kisumusta valtatie A1 johdattaa koplamme kohti etelää aina sinne asti, mistä pahaa aavistamattomat tai aavistavat maantierosvomme kääntyvät C13 sivutielle kohti Masai Maran kansallispuistoa. Aikaa on varattu runsaasti tuolle tienpätkälle Kenian tiet 'tuntien'. Vähä vähältä tie muuttuu kärryopolusta kynnöspelloksi. "Aja mistä pääset jos pääset" tie kuluttaa aikaa ja päreitä. Rauhallisinkin mies käy läpi kaikki tunnetut ja tuntemattomat voimasanat, ja keksii taatusti uusiakin. Aikaa on varattu kuitenkin liian vähän, sillä hämärä hiipii ennen kuin yönviottoaikasta on hajuakaan.

Masai Maran lakeuksien yllä havaitsemme enteellisen tummia pilviä, jotka enteilevät esimakua tulevasta. Yön pimeyden laskeutuessa yllemme tilannetta 'juhlistaa' alkava vesisade. Käymme ensin kysymässä valmisteltojen hintaa, mutta sikamainen hinnoittelu ajaa kaartimme takaisin koiranilmaan telttailualueutta etsimään. Camping alueen valot kajastavat 300 metrin päässä kun käännymme pienelle jokivarsitielle. Sateen ansiosta tie on varsin mutainen ja liukas, joten auton ohjattavuus kärsii huomattavasti. Tie viettää hieman joen rantaan kohden ja vääjäämättömästi myös auto luisuu olemattoman vieton suuntaan, edes neliveto ei korjaa auton ohjattavuutta. Joudumme parkeeraamaan automme yöksi vain muutaman sadan metrin päähän leirintäalueesta.

Pitkäkaulaiset kaverukset (Valok. Pertti Mähönen)

Thomsoningaselli - savannien kaunotar (Valok. Pertti Mähönen)

Kynsihyppä kasvillisuuden seassa (Valok. Pertti Mähönen)
Tarunhohtoinen pyhäiibis (Valok. Pertti Mähönen)

Kauneus on katsojan silmässä, vai onko? Marabuhaikara (Valok. Pertti Mähönen)

Valitsemme autolle paikan muutaman pienen akaasian välistä tarkoituksella, sillä olemme havainneet jo muutamia virtahepoja auton valoissa.

Suzuki ei ole niitä vedenpitävimpiä malleja, joten kosteus hiipii sisään lisäten 'hotellimme' viihtyvyyttä. Ilmaisetuihin tilavan majoitustilan lisäksi kuuluu virtahepojen yöllisten puuhien lähitarkkailu. Pienen jännityksen merkeissä tarkkailemme yllättävän ketteriä tankkeja, jotka kuuluvat Afrikan vaarallisimpiin otuksiin säikkyessään 'vastustajaansa'. Pitkällisen yön jälkeen aamu valkenee aurinkoisena ja pääsemme jatkamaan retkeämme uuden kokemuksen rikastamana.

Masai Mara on Serengetin kansallispuiston ruohotasangon jatke Kenian puolella. Näemme Masai Marassa niukasti suurristaa, sillä valtaiset gnulaumat ovat vaeltaneet Serengetin eteläosiin kuivemman kauden ajaksi. Yhdestä harvoista puista löytyy hölmistynyt 'afrikanhuuhkaja' (*Bubo lacteus*), joka on valinnut akaasian päiväleppopaijaksi. Heinikon seassa tallustelee neljä kookasta 'maasarvekasta' (*Bucorvus leadbeateri*), jotka eivät ole niitä kauneimpia lintuja. Serkkujaan hällakamman värisiä ja tummanokkaisia 'usambironpartalintuja' (*Trachyphonus usambiro*) Masai Maran ympäristössä tapaa helposti. Alue onkin harvoja kyseisen lajin esiintymisalueita maailmassa. Arotasku on Masai Maran eteläisillä lakeuksilla yleisimpiä näkyjä. Seasta tosin löytyy myös 'lakkitaskuja' (*Oenanthe pileata*) ja 'nokimuurahaustaskuja' (*Myrmecochichla nigra*).

Lake Naivasha on suuri ja rehevä makeavesinen järvi Rift Valleyn eteläpäässä. Järven ympäristössä on runsas lintuvalikoima ja itse järvellä talvehtii tuhansia sorsia ja muita vesilintuja. Rannan korkea papyrusto rajoittaa näkyvyyttä Safariland Lodgen kohdalla, josta aloitamme tutustumisen järven antimiin. Lintuja on lukumäärällisesti vähän, mutta lajeja hoituu kivisti, 'pitkävarshyppä' (*Vanellus crassirostris*) ehkä parhaimpana palana. Kuuluisia massoja emme aamun mittaan näe missään, joten jatkamme Hell's Gatelle. Myöhemmin Make kuulee, että Lake Naivasha hotellin paikkeilta olisi nähnyt lintuja parhaiten. Mauri kävikin myöhemmin omalla retkelläan ihmettelemässä Crescent saaren ja rannan väliin ahtautuneiden kymmenien tuhansien sorsien ja kruununokikanojen lössiä. Mooren tiedot osoittautuivat hieman vanhentuneiksi, joten yhteisellä retkellämme jätimme tämän paikan väliin.

Aivan Naivashan kupeessa sijaitsee upea Hell's Gate, jonka pystysuorilla kalliorinteillä vielä takavuosina pesi partakorppikotka. Vaikka tuota uljasta lintua ei paikalla enää pariin vuoteen ole havaittuakaan, on alueen petolintutarjonta monipuolista ja runsasta. Oli erinomaisen mahtavaa seurata mustakotkien (*Aquila verreauxi*) viehkeää soidinta uljaiden maisemien puitteissa. Paikallisiin erikoisuuksiin kuuluva 'hildebrandinfrankoliini' (*Francolinus hildebrandti*) pariskunta tepsutteli riemuksemme sateen jälkeen esille pensaston ja kiviröykkiöiden suojista. Illan tullen alkaa 'kanjonissa' uusi ja ihmeellinen luonnonnäytelmä. 'Nyanzantervapääskyt' (*Apus niansae*) saapuvat jostakin päivälennoiltaan kirskutellen pyörimään kallionjyrkänteiden kupeeseen. Pian paikalla hyrrää yli satatuhatta kirsukujaa - kertakaikkiaan ihmeellinen paikka.

Sitten Suzuki suunnataan kohti rannikkoa ja Tsavon itäistä kansallispuistoa. Voin pikkukaupungista Tsavon itäiseen kansallispuistoon tai Taita Hillsille matkaava ja vähemmän vaatelia kulkija löytää yösijan vaikkapa Sagalla View Lodgesta, joka ei ole järin häävi, mutta ystävällistä palvelua löytyy. Eräs heikko puoli on alueen muslimipitoisuus, jonka väsynyt matkaaja aistii aamuisin puoli viiden aikaan kuuluvana armottomana jodlauksena jostakin läheisistä minareetista.

Itä-Tsavon savannimaiseman tyyppilintuja ovat talvehtimaan saapuneet sininärhet, joita istuskelee tasaisin välimatkoin akaasioissa. Pырstöään hermostuneesti nykiviä persiänkultarintoja talvehtii myös yleisenä Tsavon maisemissa. Muista palearktisisista muuttajista niitty- ja arosuohaukka ovat yleisimpiä ja näkyvimpiä pörrääjiä savannin yllä. 'Afrikankäki' (*Cuculus africanus*) eroaa meikeläisestä kukkujasta parhaiten keltaisemmän nokantyensä perusteella. Komeat 'ruskorintapartalinnot' (*Lybius melanopterus*) asustavat Aruba Lodgen lähistöllä virtaavan joen

rantametsikössä. Laji on hyvin paikoittain esiintyvä laji ja todennäköisimmin sen tapaa viikunapuita kasvavien jokien varsilta juuri Keniasta.

Arabuko-Sokoken metsät Malindin eteläpuolella ovat viimeisiä rippeitä Kenian rannikkometsistä. Soko on kuuluisan sokokenpöllösen (*Otus irenae*) ja 'clarkinkutojan' (*Ploceus golandi*) viimeinen ja ainoa esiintymisalue meitin Telluksella. Metsässä esiintyy myös useita muita erittäin suppean esiintymisalueen omaavia ja harvinaisia lintulajeja. Harmiksemme yöllinen retki alueelle ei onnistu, sillä metsään lähtevä huomaamaton 'tie' on tukittu puomilla. Puomin tarkoituksena lienee estää laitton polttopuun haku tiheästä metsästä, ikävä kyllä se estää myös laillisen pinnanhoitoyrityksen...sokokenpöllönen jää vain haaveeksi.

Parina aamuna kävelemme metsään Jilore trackia pitkin. Metsä on läpitunkemattoman tiheää rytekköä, jossa näkyvyys on äärimmäisen rajallinen. Lintujen havainnointi on tyhjäntuntuksessa metsässä uskomattoman työlästä ja ensimmäisen aamun saalis jää melko vaisuksi. 'Ruskeatsalepinkäinen' (*Prionops scopifrons*) saa mielialan kuitenkin nousemaan. Hupaisimpina jäävät mieleen piisamin kokoiset 'elefanttipäästäiset', joiden suuret silmät ja pitkä kärsä vilahtelevat maanrajassa. Tarkkana kuin porkkanat, nuhriset havainnoijamme seuraavat eloisa otusta huvittuneina koreiden perhosten lepatellessa polun laidalla.

Toisena aamuna linnut edelleen etsityttävät itseään ja joudumme tyytymään vähempään kuin mitä olimme haaveilleet. Juuri kun olemme jättämässä metsän taaksemme, löytyy polunvarsipöpeliköstä lintuparvi. Parvessa on muutamia harvinaisia 'vaaleaselkämedenimijöitä' (*Anthreptes reichenowi*) sekä pinnojen pinna, sokokenkirvinen (*Anthus sokokensis*). Sokokenkirvisen kauniin tummanruskea selkä on voimakkaasti mustaviiruinen. Alapuolelta lintu on puhtaan valkea, rinnassa on voimakkaita mustia täpliä ja kyljillä viiruja - eli varsin kaunis ja helposti tunnistettava laji. Lajin käytös poikkeaa myös selvästi muista kirvisistä. Sokokenkirvinen elelee metsän kärkekerroksen läheisyydessä avoimia paikkoja vältellen.

Malindi Bay kaupungin kohdalla on oiva lokkilintupaikka ja kahlaajikin on melko runsaasti. Pääsky-, bengalin-, hieta- ja pikkutiiraja, sekä räyskiä voi ihailla yhtäaikaan putkea siirtämättä. Samaan kuvaan tunkevat vielä nokilokit sekä hyvin vaihtelevan näköiset harmaa- ja selkälokit. Mida Creekin laaja merenlahti on erityisesti kahlaajien suosiossa. Paikka on eräs rapukurmitsan (*Dromas ardeola*) merkittävimmistä talvehtimispaikoista. Näemme näitä komeita lintuja paikalla kolmesataa aavikko- ja mongoliantyllien seassa. Aavikkotyylit ja rapukurmitsat syövät kilvan pieniä viittoiljarapuja, jotka ovat uskaltaneet ulos koloistaan. Rannalla piipertelee runsaasti myös sirrejä, kuveja, tundrakurmitoja ja rantakurveja.

Shimba Hills, kuten nimikin jo vihjaa, on metsäisten kukkuloiden sävyttämä kansallispuisto. Se sijaitsee Kenian kaakkoiskulmassa, n.30 km Mombasasta lounaaseen. Metsän parasta antia ovat eksoottiset 'vihreäpääkuhankeitäjät' (*Oriolus chlorocephalus*) ja erikoiset 'palmukorppikotkat' (*Gypohierax angolensis*). Molemmat lintulajit ovat komeita ja vaikuttavia ilmestyksiä, ja niiden tapaaminen muualta Keniasta on hyvin satunnaista.

Vuoristometsien linnustoon kannattaa tutustua myös Taita Hills nimisillä kukkuloilla Voin kaupungista 20 km länteen. Wundanyin pikkukylän kautta kipuamme Suzukilla korkeammalle hyväkuntoista tietä pitkin, kunnes saavumme noin viimeiselle säästyneelle metsätilkulle. Tiheä metsä kätkee useita mielenkiintoisia ja elinpiirin kaventumisen takia harvinaisiksi käyneitä lintulajeja. Kukkuloille endeemisiä 'taitanrillejä', vai pitäisikö sanoa 'taitansilmäsilintuja' (*Zosterops silvanus*) puikkelehtii aurinkoisessa metsänreunapuskossa. Linnut eroavat muista rilleistä helposti harmaan vatsan ja kupeiden perusteella. 'Viiruposkibulbuleja' (*Andropadus milanensis*) irtoaa vielä ahkeran metsätetken ansiosta tiheän aluskasvillisuuden syövereistä. Mooren ehdottamaa toista 'vaihtoehtoretkimetsää' (*Ronge forest*) emme suosittelle retkikohteeksi sinne johtavan äärimmäisen kivisen ja monttuisen, sekä yllätyksiä sisältävän tien tuntien... no siitä ei sen enempää.

Lake Jipe on viimeinen, mutta ei suinkaan kehnoin retkikohteemme. Pienen järven reunoja kiertää tasaisen korkea papyrusto. Avovesialueella ei näy yllättäin mitään vesilintuja, mutta onneksi rannantuntumassa seikkailee runsaasti haikaroita ja pikkulintuja. 'Mustasilkkihaikata' (Egretta ardesaica) ja 'tavetankutoja' (Ploceus castaneiceps) ovat jälleen paikkaspesiaaleja, joita ei malta olla mainitsematta kun ne ovat oman pinnavihkon sivuilla. Eniten mieltä lämmitti kuitenkin eittämättä eräs komeimmista kahlaajista, jonka nimi on tuttavallisesti kaspiantylli (Charadrius asiaticus). Tuo kahluri kun näyttäytyisi Suomessa, niin a vot.

"Päättyy retki vaik ei kenkään sois, Pera ja Hartsa lähtee pois, pois, pois" Niin Mauri kippaa meidät Nairobien lentokentälle odottelemaan paluulentoa Suomeen erittäin antoisan viisiviikkoisen retken jälkeen. Kentällä 20 dollarin lentokenttävero tulee jokseenkin yllätyksenä, mutkistaen osaltaan lähtöseremoniaa. Paluulento sujuu rattoisasti matkakommelluksia ja elämyksiä muistellussa. Noin 630 retkellä havaitun lajin muistelemiseen ei tosin pitkä paluulentokaan riitä, vaan muisteloita täytyy jatkaa joskus Suomen maalla. Aeroflot järjestää vielä viimeisen yllätyksensä matkan kunniaksi. Putkikassejani on pengottu oikein olan takaa ja joitakin tavaroita on onnistuttu kadottamaan. En tiedä itkeäkö vai nauraako kun kadonneiden tavaroideni tilalle on ilmestynyt kokoonlaitettava virveli, ja sekin tilanteeseen sopien on telottu rikki - joten päätän nauraa!

KIRJALLISUUS:

Brown, L.H., Urban, E.K. ja Newman, K. 1982: The birds of Africa. Vol. I: Ostriches to falcons. 521 s. London.

Fetner, P.J. 1987: The African safari. 680 s. New York.

Fry, C.H., Keith, S. ja Urban, E.K. 1988: The birds of Africa. Vol. III: Parrots to woodpeckers. 611 s. London.

Guggisberg, C.A.W. 1986: Birds of East Africa. Vol. II: Passerines. First edition. 196 s. Nairobi.

Guggisberg, C.A.W. 1988: Birds of East Africa. Vol. I: Non-Passerines. Third edition. 168 s. Nairobi.

Moore, R.D. 1982: Where to watch birds in Kenya. 229 s. Nairobi.

Newman, K. 1990: Birds of Southern Africa. Updated edition. Johannesburg.

Trillo, R. 1987: The rough guide to Kenya. 374 s. London.

Urban, E.K., Fry, C.H. ja Keith, S. 1986: The birds of Africa. Vol. II: Gamebirds to pigeons. 552 s. London.

Webster, J. 1990: The ultimate birding experience: Kenya part 1-2. Birding World 3: 128-131 ja 171-175.

Williams, J.G. ja Arlott, N. 1980: A field guide to birds of East Africa. 415 s. London.

P-KARJALAN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1990

1. Hallitus

Hallituksen kokoonpano oli kertomusvuonna seuraava: puheenjohtaja Juha Miettinen, varapuheenjohtaja Jouko Tiussa, sihteeri Rauno Nivanaho, rahastonhoitaja Olli Virmajoki sekä muina jäseninä Mikko Hiltunen, Kimmo Koskela, Jukka Matero ja Rauni Piironen. Hallitus kokoontui neljä kertaa.

2. Toiminta

2.1. Kokoukset

Kuukausikokouksia pidettiin yhteensä 6. Näistä maaliskuun ja marraskuun kokoukset olivat sääntömääräisiä vuosikokouksia. Kokousten ohjelmassa oli virallisten asioiden ohella 6 esitelmää tai kuvaesitystä. Ohjelmat olivat:

21.2. Jukka Matero: Kuvia Kainuun linnustosta.

21.3. Rauno Nivanaho: Kuvia P-Karjalasta.

18.4. Jouko Tiussa: Kuvia Etelä-Amerikan eläimistöstä.

26.9. Juha Miettinen: Kuvia Höylakselta.

24.10. Olli Virmajoki: Pöllöretkitunnelmia Kiihtelysvaarasta.

28.11. Juha Suomalainen: Kuvia Kontiolahden linnuista ja hyönteisistä.

Kokousten yhteinen osanottajamäärä oli 55.

2.2. Julkaisutoiminta

Yhdistyksen julkaisema Siipirikko-lehden vuosikerta käsitti 4 numeroa, joiden yhteinen sivumäärä oli 128. Ensimmäinen numero käsitteli lokkilintuja ja siitä otettiin suurempi painos jaettavaksi mm. lääninhallituksiin ja kuntien ympäristösihteerille. Muiden numeroiden painos oli edelleen 500 kpl. Sisäl-

tönä oli lintuharrastukseen liittyviä tutkimuksia ja katsauksia sekä retkikuvauksia. Lehden toimittamisesta vastasivat Harri Kontkanen ja Juhani Hyttinen.

2.3. Retket

Yhdistys järjesti maaliskuussa pöllönkuunteluretken.

2.4. Tutkimustoiminta

Yhdistys osallistui valtakunnalliseen petolintuprojektiin (osallistujia n.20), talvilintulaskentoihin (n.20) ja pöntöissä pesivien pikkulintujen tutkimusprojektiin (2). Lisäksi havaintoja koottiin valtakunnallisiin yhteenvetoihin yölaulajista ja harvalukuisista lajeista.

Tutkimuksista tiedotettiin ja tuloksia raportoitiin kokouksissa ja Siipirikossa.

2.5 Lintuasema

Höytiäisen kanavan suiston lintuasemanhoitajana toimi Juha Miettinen. Toimintavuoden aikana oli miehitysvuorokausia 134, jolloin oli rengastusta. Näistä talvella 21, kesällä 27 pesäpoikasrengastuksia ja loput kevään ja syksyn vakioverkkopyyntiä. Rengastajia oli yhteensä viisi, joista Juha Miettinen, Jouko Tiussa ja Ari Latja hoitivat pääosan rengastuksista. Lintuasemalla rengastettiin vuoden aikana 4713 lintua.

Joensuun kaupungin ympäristölautakunnan palkkaamana oppaana oli tällä kertaa Ari Tanskanen, joka oli kolmen kesäkuukauden ajan valvomassa ja opastamassa Höytiäisen kanavan suiston luonnonsuojelualueella rengastaen työn ohessa pääosan pesäpoikasrengastuksista.

2.6 Lintujensuojelu

Lintuaseman rengastuksen ohessa osallistuttiin luonnonsuojelualueen valvontaan kesäkauden ulkopuolella. Lisäksi alueella saatiin päätökseen kahlaajarannan entisöinti. Osallistuttiin Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton uhanalaisten lajien seurantatutkimukseen.

Yhdistyksen jäseniä osallistui WWF:n Suomen Rahaston valkoselkätikkaprojektin maastoselvityksiin ja talviruokintaan sekä valistustyöhön tikkametsien omistajien parissa.

Järjestettiin kahdet pöllöpönttötalkoot. Tällä hetkellä yhdistyksen jäsenillä on toimialueellaan noin 1500 pöllöpönttöjä ja tuulihaukanpönttöjä noin 60 sekä lisäksi lukematon määrä pikkulinnunpönttöjä.

Pikkulinnunpönttöjä myytiin n.25 kpl. Auringonkukansiemeniä välitettiin lintujen talviruokintaan 3000 kg.

2.7. Arkisto ja lintuhavaintojen keruu

Yhdistyksen arkistosta aktiivisimmin käytössä oli petolintuarkisto, jota ylläpitää Hannu Lehtoranta sekä ns. kesähavaintoarkisto, jota ylläpitää Juha Miettinen. Muistakin kerätyistä havainnoista julkaistiin yhteenvedot jäsenlehdessä. Havainnot on arkistoitu tarkemmin luokittelematta.

2.8. Kirjasto

Yhdistyksen kirjallisuus on omana osastonaan Joensuun Yliopiston Biologian laitoksen kirjastossa lukuunottamatta uusimpia lintulehtiä, joita pidetään Joensuun kaupungin kirjaston lukusalin kerhuhuoneessa.

2.9. Harvinaisuushavaintojen tarkistaminen

Yhdistyksen aluerariteettikomitean toiminta on ollut tilapäisesti pysähdyksissä.

2.10. Muu toiminta

Yhdistyksen jäsenet järjestivät ainakin kaksi lintukurssia käyttäen ainakin osittain yhdistyksen dia-arkistoa. Toinen kurssi järjestettiin Joensuun Vapaaopistossa (vetäjä Petri Hottola, osallistujia n. 20).

3. Talous

Tilivuoden tulos oli alijäämäinen -1248,36 mk. Tulos johtui osaltaan vähentyneistä jäsenmaksutuloista, mikä taas puolestaan siitä ettei jäsenmaksuja karhuttu maksamattomilta. Yhdistyksen pääoma oli vuoden lopussa 55042,25 mk.

Jäsenmäärä oli toimintavuoden lopussa 226, joista perhejäseniä 16, alle 30-vuotiaita 90 ja naaraita 49. Jäsenmaksut olivat samat jo neljättä vuotta: 45 mk, paitsi koululaisilta ja opiskelijoilta 33 mk ja perhejäseniltä 10 mk.

Vuoden aikana saatiin 2600 mk avustuksena Joensuun kaupungin nuorisolautakunnalta.

Tilintarkastajina toimivat Risto Juvaste ja Ari Tanskanen, varatilintarkastajina Markku Alanen ja Veli Pusa.

4. Yhteydet muihin yhdistyksiin

Yhdistyksen edustajina LYL:n edustajistossa olivat Hannu Lehtoranta ja Jouko Tiussa.

5. Tiedotustoiminta

Ajankohtaisia lintumaailman tapahtumiin liittyviä kirjoituksia julkaistiin alueen sanomalehdissä. Lisäksi yhdistyksen jäseniä osallistui noin kymmeneen paikallis- ja alueradion ohjelmaan.

 * ARK:lla ASIAA !!!!! *
 * ARK:n toiminta on ollut parin viimeisen vuoden aikana vajavaista sattuneesta syystä, joten *
 * katsauksia harvinaisuushavainnoista ei Siipirikossa ole näkynyt moneen vuoteen. Nyt ARK *
 * aikoo kuitenkin panna asiat päiväjärjestykseen ja tämän vuoden lopulla ARK on lupautunut *
 * työstämään vuosien 1988-90 katsaukset kertahaiteilla. Joten jos sinulla on vielä noiden vuosien *
 * ARK-havaintoja, joita et ole ilmoittanut, niin katsoppas esim. SR 3-4/90 sivulta 103 olevaa *
 * ARK-listaa ja ilmoita mahdollisimman pian puuttuvat havaintosi. *
 * *****

TASE 31.12.1990

Vastaavaa		Varainainen toiminta	
Rahoitusomaisuus		Julkaisutoiminta	9.045,90
Kassa	441,00	Juoksevat kulut	681,85
Pankkitilit	35.126,35	Lintuseman kulut	2.844,92
Siirtosaatavat	2.280,00		-12.572,67
	37.847,35	Luonnonsuojelutoiminta	
Vaihto-omaisuus		Pönttöjen myynti	266,40
Varasto	3.376,00	Talviruokinta	3.471,76
Käyttöomaisuus		Muu myynti	49,25
Rakennelmat	5.600,00	Kirjamyynti	89,40
Koneet ja kalusto	2.500,00	Kulujäämä	-8.695,86
Lintuseman kalusto	4.418,90		
	12.518,90	Varainhankinta	
Ylimääräinen omaisuus		Jäsenmaksut	4.311,00
osakkeet	1.300,00	Korkotulot	1.271,50
	55.042,25		5.582,50
	-----		-3.113,36
Vastattavaa	-----	Avustukset	
Vieras pääoma		Kaupungin avustus	2.600,00
Tilivelat	2.394,85	Lintuseman avustus	765,00
			251,64
Oma pääoma		Poistot	
Pääoma 1.1.1990	53.895,76	Kalustosta	-500,00
Tilikauden tappio	-1.248,36	Lintuseman kalustosta	-500,00
	52.647,40	Rakennelmista	-500,00
	55.042,25		
	-----	Tilikauden tappio	-1.248,36

 * SUOMEN LINTUJEN LAJILUETTELOSTA TOINEN PAINOS *
 * Liiton keväällä julkaisema Suomen lintujen virallinen *
 * lajiluettelo riistettiin käsistä: tuhannen kappaleen painos *
 * loppui melkein kättelyssä. Nyt on otettu uusi, korjattu painos. *
 * Tilanne on 31.12.1990 mukainen ja voimassa oleva; lisälajeille on *
 * toki runsaasti tilaa. *
 * Uutuutena ovat lintujen englanninkieliset nimet. Muuten *
 * perusratkaisu on sama: suomalaisen nimen jälkeen tulee *
 * latinankielinen, sitten vähän tyhjää (elikselle) ja 12 *
 * rastisaraketta (esim. kuukausipinnat), lopuksi Eläinmuseon *
 * kuusikirjaiminen lyhenne, ruotsinkielinen ja englantinkielinen *
 * lajinimi. Uuden ja paksumman (20 s.) luettelon hinta on sama: 10 *
 * mk (+postikulut) ja niitä saa LYL:stä (918-152 579). *
 * *****
 * LUOTOLINTUKURSSI 14. - 16.6. HÖYTIÄISELLÄ *
 * Viikonloppukurssilla perehdytään saaristolinnuston suojeluun, *
 * tutkimukseen ja laskentoihin. Kurssilla esitellään myös lintuhar- *
 * rastajan mahdollisuuksia vaikuttaa suojelutarveselvityksen avulla *
 * kaavoitukseen sekä opastetaan selvitysten laadinnassa. *
 * - OK-opintokeskuksen ja LYL:n järjestämän kurssin vetäjänä toimii *
 * Risto Juvaste. *
 * Sään salliessa pääosa ajasta vietetään Höytiäisellä veneillen *
 * sekä linnuston ja luontoon tutustuen. Perjantain kokoontuminen, *
 * oppitunnit ja ensimmäisen yön majoittuminen järjestetään vetäjän *
 * kotona Onttolassa. Toinen yö pyritään viettämään Höytiäisellä. *
 * Kurssin käytössä on lentolaskentoja varten myös kellukkeellinen *
 * lentokone. *
 * Kurssille otetaan 15 osanottajaa. Kurssimaksu on 400 mk, mikä *
 * sisältää majoituksen, vene- ja polttoainekulut sekä perusruuan. *
 * - Lisätietoja ja ilmoittautumiset toukokuun loppuun mennessä: *
 * Risto Juvaste puh. (973) 801 293 ja Tapani Veistola (918) 152 *
 * 579. *
 * *****

Lintukursseja kesällä 1991

Kilpisjärven lintukurssi 9.-15.6.1991

Enontekiö Kilpisjärvi

Kurssilla tutustutaan Kilpisjärven ja Saanan ympäristön jylhään luontoon ja sen linnustoon. Kurssilla ei vaadita erityisiä erätaitoja eikä vaelluskokemusta. Kurssille otetaan 15 osanottajaa.

Majoitus: Kilpisjärven biologisella asemalla 3-4 hengen huoneissa.

Ruokailu: hintaan sisältyvät aamiainen, lounas/retkipakkaus ja päivällinen asemalla.

Järjestäjät: Lintutieteellisten yhdistysten liitto r.y. ja OK-opintokeskus.

Vetäjä: Rauno Yrjölä, puh. 90-624 211 (t), 90-547 1427 (k)

Hinta: 1300 mk

Ilmoittautuminen 30.4.1991 mennessä
LYL:n toimistoon, puh. 918-152579

Lapin lintukurssi 9.-15.6.1991

Utsjoki (Karigasniemi ja Kevon Kanjoni) Pienissä ryhmissä etenevä erävaelluskurssi, jonka aikana tutustutaan Lapin linnustoon parhaimpien lintukeitaitten äärellä.

Kurssille otetaan 20 vaeltajaa, joiden tulisi olla vähintään 12 vuotiaita.

Majoitus: omissa kevyissä vaellusteloissa.

Ruokailu: Vetäjät hankkivat ruokatarvikkeet, joista kurssilaiset itse valmistavat muonansa.

Järjestäjät: Lintutieteellisten yhdistysten liitto r.y. (vast.), OK-opintokeskus ja Suomen luonnonsuojeluliitto r.y.

Vetäjät: Visa Marttila, puh. 90-273 1007 (k), 90-257 322 (t) ja Matti Nieminen,

puh. **1150**
H **1150**
m... **1150**
Ilmoittautu... **1150**
LYL:n toimistoon, p... **1150**

Lintu-Pallas '91 16.-20.6.1991

Pallas-Ounastunturin kansallispuisto

Vaelluskurssi, jolla kuitenkin ei tarvita erityisiä erätaitoja. Kurssilla opitaan tuntemaan jylhän tunturiluonnon lintuja ja niiden elintapoja juhannuksen alusviikon heikkeydessä. Kurssille otetaan 15 vaeltajaa, mielellään vähintään 10 vuotiaita.

Majoitus: Matkailumajassa ja tunturituovissa.

Ruokailu: Kurssiruokailut sisältyvät hintaan (matkailumajassa valmiit annokset ja vaellusosuudella muona-aineet).

Järjestäjät: Suomen luonnonsuojeluliitto r.y. (vast.), OK-opintokeskus ja Lintutieteellisten yhdistysten liitto r.y.

Vetäjä: Visa Marttila, puh. 90-2731007 (k), 90-257 322 (t).

Hinta: 1250 mk jäseniltä ja 1350 mk muilta.

Ilmoittautuminen 30.4.1991 mennessä
SLL:n toimistoon, puh. 90-642881

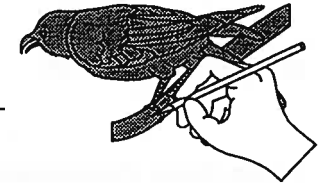
Lintutieteellisten yhdistysten liitto r.y.

PL 17

18101 Heinola

Puh. 918-152 579

KUTSU VUODEN LINTUPIIRTÄJÄ 1991 KILPAILUUN

PIIRUSTUSKILPAILUN SÄÄNNÖT:

Sarjat: a) 16-vuotiaat ja vanhemmat
b) 0-15 vuotiaat

1. Työn tulee kuvata lintua tai lintuja.
2. Työn tulee olla mustavalkoinen lyijykynä- tai tussipiirustus.
3. Työn koon pitää olla A4, A3 tai A2.
4. Työ pitää kiinnittää pahvialustalle.
5. Työ pitää varustaa työnimellä, nimi-merkällä, sarjaa vastaavalla merkinnällä ja sarjassa b) 0-15 vuotiaat pitää ilmoittaa myös ikä. Kaikki tiedot tulee olla pahvialustan taakse kirjoitettuina.
6. Pahvin taakse on kiinnitettävä suljettu kuori, jonka sisällä on henkilötiedot, osoite, puhelinnumero ja työn nimi.
7. Kuoreen merkitä: "Vuoden lintupiirtäjä".

PALKINNOT:

a) 16-vuotiaat ja vanhemmat:

1. 5000 mk stipendi ja Kowa TSN-1 maakaukoputki, 20x okulaari, kantolaukku.
2. KOWA TSN-1 maakaukoputki, 20x okulaari, kantolaukku.
3. KOWA TS-601 maakaukoputki 20x okulaari, kantolaukku.

b) 0-15-vuotiaitten sarja:

1. KOWA TSN-1 maakaukoputki, 20x okulaari, kantolaukku.
2. KOWA TS-601 maakaukoputki, 20x okulaari, kantolaukku.
3. KOWA TS-9R maakaukoputki, 20x okulaari.

8. Kilpailuaika päättyy 31.8.1991, jolloin töiden tulee olla perillä osoitteessa: LYL PL 17 18101 Heinola

9. Tuomaristo: Jussi Heikkilä, puh.joht., Osmo Ruottinen siht. ja Dick Forsman.

10. Voittajille ilmoitetaan henkilökohtaisesti ja kutsutaan palkintojenjakotilaisuuteen. Jokaiselle kilpailuun osallistuneelle ilmoitetaan palkintojenjakotilaisuudesta ja myyntinäyttelystä (sijoituksesta riippumatta) kirjeitse ennen lokakuun 15. päivää 1991.

11. Työt jäävät LYL:n haltuun. LYL järjestää töistä myyntinäyttelyyn, jonka tuotto käytetään lyhentämättömänä Suomen linnuston suojeluun.

12. Lisätietoja: LYL:n toimisto (918)152579.

INSTRUSSA MÄHDÄÄN!

INSTRUMENTARJUM

SIIPIRIKKO Vol. 17 1990

	Sivu
Ekblom Hannu: Harrastuksena kontrollit	29
Halonen Markku, Kontkanen Harri ja Pursiainen Jouni: Ke- vätmuutto 1989 Pohjois-Karjalassa	35
Juvaste Risto: Estääkö lokkiviha lokkisuojelelun	31
Juvaste Risto: Lintuluotojen suojelelutarveselvitelysprojekti	4
Juvaste Risto: Lökkikannoista ja selkälökistä erityisesti	23
Kontkanen Harri: Thaimaa - retkikohde kaukoidässä	97
Kontkanen Harri: Yölaulajat 1989 Pohjois-Karjalassa	53
Kontkanen Harri ja Pursiainen Jouni: Syysmuutto 1989 Poh- jois-Karjalassa	83
Lehtoranta Hannu: Kalasääskien pesiminen Pohjois-Karja- lassa vv. 1985-89	64
Lehtoranta Hannu: Päiväpetolintujen pesintä Pohjois-Kar- jalassa 1989	104
Lehtoranta Hannu: Pöllöjen pesintä Pohjois-Karjalassa 1989	67
Miettinen Juha: Joensuun kaatopaikan lokit	28
Miettinen Juha: Kesähavainnot 1989	55
Miettinen Juha ja Latja Ari: Höytiäisen kanavan lintuase- ma 1989	44
Pursiainen Jouni: Syys-lokakuun pinnakisa 1989 - haasta- jan näkökulma	77
Tiussa Jouko: Talvilinnut 1989/90 Pohjois-Karjalassa	109
Sekalaisia	
ARK tiedottaa	102
Ilmoituksia	128
Juvaste Risto: Lähtisitkö autiölle saarelle	31